

NASKOKI ZAVEZNIKOV V BELGIJI SO OSTALI BREZUSPEŠNI. RUSKA ARMADA JE OPUSTILA OBLEGANJE TRDNJAVE KRAKOVA.

Stem, da so se umaknili od Krakova, so preprečili Rusi razcepljenje njihove armade. -- Kljub neugodnemu vremenu so vprizorili Nemci pri Visli nove uspešne naskoke. -- Krog Nieuporta na zapadnem bojišču divjajo ostri boji. -- Naskoki zaveznikov, katere se je vprizorilo s pomočjo angleškega brodivja, so ostali v celoti brezuspešni. -- Ob mestu Rheims in pri Perthes so se vršili artilerijski dvoboji. -- Nemčija je oficijelno prevzela kontrolo nad inozemskimi konzuli v Belgiji. -- Protest belgijske vlade.

Rusi so se umaknili.

Petrograd, Rusija, 28. dec. — Ona ruska armada, ki operira v Galiciji in oblega avstrijsko trdnjavo Krakov, se je umaknila za petdeset milj proti vzhodu.

Rusi Krakova skorajgotovo niti oblegali ne bodo. S tem se je izjalovil načrt Avstrijeve, ki so nameravali razdeliti rusko armado v dva dela. Z galicijskega bojišča poročajo, da so začeli Avstrije 23. decembra prodirati iz okraja Tybarka proti severozapadu. Nameravali so obkoliti rusko levo krilo, ki se nahaja pri reki Bjali in se združiti z armado generala Boehm-Ermola, katere podoba ob železniški progi, ki vodi od Sanoka do Liska.

25. decembra so se Rusi uspešno bojevali pri Tuhovu in vjeli skoraj 4000 Avstrijecev. Pozneje so navalili na levi breg reke Bjale in z naskokom zavzeli višine pri Siedliczki.

Sedaj sta toraj dve sovražni armadi ločeni s dvajset milj širokim pasom ozemlja, na katerem se nahajajo Rusi.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. Vse se je začelo zanimati za dogodke na vzhodnem bojišču, ki so postali zadnji čas zelo velike važnosti. Ze v teku nekaj dni se bo odločilo. Avstrijske kakor tudi nemške armade se nahajajo na Rusko-Poljskem v zelo dobrih pozicijah, spopadi s sovražnikom se ne prestopajo vrše.

Ob reki Bzuri in Ravki so stopili Avstrije in Nemci v ofenzivo in precej dobro napredujejo. Nemški generalni štab je sporočil, da so Nemci v bližini Inovoda uspešno odbili ruski napad in prizadeali sovražniku ogromne izgube.

Poročilo, da so ruske oblasti zapustile Varšavo in se preselile v mesto Vilno, se danes potrjuje.

Ofenzivno prodiranje.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. Ne glede na izvanredno slabo vreme, Nemci in Avstrije ne prestopajo prodirajo. Današnje poročilo nemškega velikega glavnega vojnega stana se glasi: V Vzhodni Prusiji in na Rusko-Poljskem je položaj neizpremenjen. Severno od reke Visle se je vršilo več spopadov s sovražniki.

Avstrijske čete.

Washington, D. C., 28. dec. — Avstrijsko zunanje ministrstvo je sporočilo tukajšnjemu avstrijskemu poslanstvu, da so Avstrije uspešno odbili vse ruske napade ob reki Dunajec in Nidi. Rusi so bili vzhodno od Tomaszeva popolnoma potolčeni. Položaj v Karpatih je neizpremenjen.

Boji v Karpatih.

London, Anglija, 28. decembra. Avstrije so se morali v galicijskih Karpatih umakniti pred velikim ruskim navalom. Rusi so zaplenili precej strojnih pušk in veliko vojnega materiala. To poročilo je skorajgotovo resnično, ker ga tudi Dunaj potrjuje.

VESELO IN SREČNO

NOVO LETO

želi rojakom in rojakinjam po Zedinjenih državah

FRANK SAKSER.

Varšava.

London, Anglija, 28. decembra. Kapitan Granville Fortescue, bivši Rooseveltov adjutant in sedanjji dopisnik tukašnjega "Daily Telegrapha" je sporočil danes iz Varšave sledeče:

Boji ob reki Bzuri in Ravki se nadaljujejo, vojna sreča se pa dosedaj ni obrnila ne na to, ne na ono stran. Nemci imajo v rokah nekaj postojank čisto na bregu reke Bzuri in skušajo sedaj spraviti na fronto več svojih težkih topov, ker brez njih ni mogoče razdejati ruskih utrd. Ozemlje med Bzuro in Ravko ni še zadnja ruska obrambna črta pred Varšavo. Odločilna bitka se bo bila le par milj zapadno od Varšave.

Med ljudmi se je razširila govoric, da Rusi Varšave sploh ne ne bodo branili.

Berlin, Nemčija, 28. decembra.

Iz Breslava poročajo, da se je v nedeljo pojavilo nad Varšavo več nemških zrakoplovec, ki so začeli metati bombe na hiše. Čar, ki se je baje ravno tedaj nahajal v Varšavi, se je takoj oddejal proti Siedlecu.

Razdejan spomenik.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. Poljski ustaši so razdejali v Varšavi spomenik, katerega je postavila ruska vlada leta 1841. Poljakom, ker so ji ostali za časa revolucije zvesti.

Turki, Rusi in Angleži.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. Turška armada si je pod poveljstvom vojnega ministra Enver paše priborila v Kavkazu več novih zmag. Iz Carigrada poročajo o zmagah sledeče: — Turške čete v Kavkazu prodirajo ob celi fronti. Vest, da so Rusi torpedirali turško križarko "Hamidijeh" ni resnična. Turško brodivje je zadnji čas križarilo po celnem Črnem morju, pa se je vrnilo nepoškodovano domov. Križarka "Goeben" je potopila dve manjši ruski ladji, ko sta polagali mine. Utonila sta dva častnika in trideset mornarjev.

Naše brodivje obstreljuje Batum.

Prerokova zastava.

Carigrad, Turčija, 28. dec. — Iz Carigrada so prenesli v Damask zeleno prerokovo zastavo, ki je največja svetinja vseh mohamedancev. Tam jo je slavnostno razvil Sejk-u-Islam, vrhovni turški svečenik. Ko so vojaki videli zastavo, se jih je lotilo silno navdušenje. — Podgovernor Sirije, Mohamed Ali bej, bo s 5000 prostovoljci napadel Angleže, ki prodirajo od Perzijskega zaliva proti Bagdadu.

Tiflis — cilj Enver paše.

Petrograd, Rusija, 28. dec. — Generalni štab turške armade v Kavkazu naznanja, da so bili Turki pregnani iz okolice Frantoviča in da turško brodivje obstreljuje Batum. Vrhovno poveljstvo nad turško armado v Armeniji je prevzel Enver paša. Ko je dospel

k fronti, je izdal turški vojni minister proklamacijo, ki pravi, da bosta trdnjavi Batum in Kutais kmalu padli. Kakor hitro se to zgodi, bodo začeli s prodiranjem proti Tiflisu.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 28. decembra. Vse carigradske prebivalstvo je proti mladoturški vladi. Ljudje so izpovedali, da je vlada napravila veliko napako, ker se je pridružila Avstriji in Nemčiji ter da je njena edina rešitev, če se takoj pridruži tripleententi.

Konec francoskega protektorata.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. Iz Carigrada poročajo, da je sultan prvici v zgodovini sprejel pospevega delegata brez posredovanja Francije. To je vsekakor velikega pomena. Visoka Porta je torej sklenila, da se iznebi francoskega protektorata nad kristjani v Orientu in da bo odsedaj sam naprej v neposredni diplomatični zvezi z Vatikanom.

Rusija najela vojno posojilo.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. "Frankfurter Zeitung" naznanja, da je dovolila Francoska banka Ruski banki pol milijarde frankov posojila. To se je zgodilo zaragata, da mogoče bodo lahko dobili francoski upniki dolg od ruskih dolžnikov.

Brat pianista Paderewskija padel.

Krakov, Galicija, 28. decembra. Na severnem bojišču je padel brat svetovno znanega pianista Ignace Paderewskija, Stanislaw Paderewski. Bil je častnik poljske legije. Za časa rusko-japonske vojne je bil častnik ruske armade in se je udeležil bitke pri Mukdehu.

Brezuspešni naskoki zaveznikov v Belgiji.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. V uradnem poročilu se poroča o naskokih zaveznikov na skrajno desno krilo Nemcev v Belgiji. Vsi ti naskoki, katere se je vprizorilo na deželi in z morja, so ostali brezuspešni, dočim so zavzeli Nemci pri Ypres en zakop. — Uradno poročilo ima sledeče besedilo:

"Na zapadnem bojnem pozorišču so obnovili zavezniški brezuspešne naskoke na Nieuport. Naskok so podpirale bojne ladje, ki pa so povzročile le majhno škodo. Ubityh in ranjenih je bilo le par civilistov v Westende. Istotako se je izjalovil naskok na vas St. George.

Južno od Ypres smo zavzeli en zakop nasprotnika ter zajeli pri tem več jetnikov. Odbilo se je tudi različne naskoke sovražnika severozapadno od Arras.

Na jugozapadu od Verduna so obnovili Francozi naskoke, ki pa so istotako potekali brez uspeha. (Glasom tega poročila se nahaja Nieuport v posesti skrajnega nemškega desnega krila. Opom. ur.)

Francozi na morskih sipinah.

Pariz, Francija, 28. decembra. V danes poldnevno izdanem oficijelnem poročilu se glasi, da so izgubili Francozi par zakopov pri Ypres, da pa so zavzeli 800 jardov zakopov pri Lens ter da so bili uspešni pri Lombaertzyde in tako dospeli do morskih sipin. "V Belgiji smo nadaljevali s prodiranjem. Na zapadu od Lombaertzyde stojimo faktično ob morskih sipinah, ob katerih so izgubili Nemci vsled naših naskokov kakih 800 metrov njih

prednjih zakopov. V dolini reke Aisne in v Champagne so se vršili številni artilerijski boji, ki so bili posebno ostri v okolici mesta Rheims in pri Perthes.

Na tem mestu so namerili Nemci njihov ogenj v prvi vrsti na pozicije zapadno od Perthes, katere smo pred kratkim osvojili. Na višinah pri Maas so naše čete nekoliko napredovale.

V Vogezih so obstreljevali Nemci železniško postajo St. Die, a kljub temu ni bil ustavljen železniški promet. V gorenji Alzaciji, severozapadno od Steinhach, se je zavrnilo neki protinaskok Nemcev.

Vihar je prekinil boje.

Pariz, Francija, 28. decembra. Velik vihar je divjal danes preko bojnega polja ter prekinil za nekaj ur vse boje. V uradnem poročilu, ki je bilo izdano ob 10. uri zvečer, se glasi: "Tekom cellega večerjanega dneva je strašen vihar onemogočil vse operacije na fronti, vendar pa smo v Argonih nekoliko napredovali."

Ustavljene operacije zaveznikov.

London, Anglija, 28. decembra. Prodiranje zaveznikov na zapadnem bojnem pozorišču se je nekoliko ustavilo. Pač se poroča o malem napredovanju francoskih čet, a je napredovanje bolj počasno kot pa je bilo pred dvema tedni. Z izjemo zasedenja par zakopov indijskih čet pa tudi Nemci niso dosegli v preteklem tednu nič izdatnejšega.

Svarilo k previdnosti.

London, Anglija, 28. decembra. Vlada je potom oficijelnega tiskovnega urada pozvala prebivalce v Londonu, naj poiščejo zavetja v kletih, kakor hitro bi bilo čuti detonacije topov ali eksplozije druge vrste. Bivanje na cestah se označuje kot nevarno, ker bi bili ljudje lahko zadeti od kosev bomb ali od krogelj, izstreljenih iz aeroplanov.

Nemško-belgijski konzuli.

Washington, D. C., 28. dec. — Državni departement se je danes oficijelno obvestilo o novih predpisih, katere je izdala nemška vlada za tuje konzule v Belgiji.

Po mnenju uradnikov državnega departementa ne vsebuje to obvestilo zahteve, naj se prizna politično stališče Nemčije v Belgiji in radi tega bo vprašanje kaj lahko urediti. Nemška vlada ne bo priznati tujih konzulov v Belgiji, katere je priznala belgijska vlada in to stališče se smatra tukaj vsprico sedanjih razmer kot povsem upravičeno. Ameriški poslanik Whitlock in ameriški konzul v Belgiji smatrajo sedaj Nemce kot pravece oblasti v ozemlju katero so zasedli ter se domneva, da bodo ameriški konzuli lahko ostali na svojih mestih, ne da bi nastala sporna vprašanja med Združenimi državami in Nemčijo. Združene države pa ne bodo priznale od Nemcev zasedenega ozemlja kot nemško posest, dokler se stvari končno ne uredi. To pa je mogoče šele pri sklepanju miru.

Najbrž se bo celo zadevo spravilo s sveta na ta način, da bodo Združene države tormalno naprosile Nemčijo, naj dovoli ameriškim konzulom nadaljnje poslovanje in sicer v interesu Amerikancev ali v interesa podanikov držav, zapletenih v boj.

Protest Belgije.

Washington, D. C., 28. dec. — Belgijski poslanik je izdal danes

zvečer izjavo, v kateri pravi, da je dvignila belgijska vlada protest proti razveljavitvi ekskvature konzulov od strani Nemcev. Odkok kakor tudi razveljavitve konzularnih pravic vsebuje vlado nad kako deželo, dočim je Nemčija le v vojaškem smislu zasedla deželo ter se bo izvršila izprememba šele pri sklepanju miru.

Nemci ob morski obali vzemirjeni.

Haag, Holandska, 28. decembra. — Privatna poročila iz Nemčije pravijo, da se je polastilo prebivalcev na obali v Friziji, Oldenburgu in Schleswig-Holsteinu veliko razburjenje in sicer radi angleškega pohoda proti nemškemu pristanišču Cuxhaven. V notranjost dežele je baje pobegnili na stotine oseb, ki se boje zopetnega napada od strani Angležev. V nasprotju z oficijelnimi nemškimi izjavam se zatrjuje, da so napravile angleške bombe veliko škodo na nemških utrdbah na otoku Langeoek. Tudi v notranjosti dežele je opaziti veliko razburjenost in odredbe za varstvo Helgoland in nemške obali se označuje kot nezadostne. To pa zato ker se je Angležem posrečilo pobegniti, ne da bi trpeli kako znatno škodo.

Italijansko-rumunski sporazum.

Rim, Italija, 28. decembra. — Rumunski senat je poslal danes brzojavko na italijansko-rumunsko ligo, v kateri se izraža na entuziastičen način priznanje glede namenov in ciljev te lige.

Zrakoplovna garaža v Bruselju je nepoškodovana.

Bruselj, Belgija, 28. decembra. Bombe, katere je vrigel dne 20. decembra neki angleški avijatik, ki je plul nad Bruseljem, so padle na neko pokopališče tik garaže za Zeppelinove zrakoplove. Tam so eksplozirale, ne da bi povzročile kako škodo. Precejšno pozornost vzbuja dejstvo, da se je posrečilo aeroplanu približati se na tako kratko razdaljo, dasiravno se nahajajo nad garažo zasedrani zrakoplovi.

Nemci so utrdili Norroy.

Pont-a-Mousson, Francija, 28. decembra. — Vse v okolici Verduna in Toula nahajajoče se tvornice izdelujejo vojni material. Na drugih mestih se je ustanovilo posebne tvornice za patrone in pri tem se uporablja staro železo, katero se dobiva iz demoliranih poslopij. Francoske patrulje, ki so prišle do meje pri Norroy, pravijo, da so Nemci utrdili ta kraj na tak način, da bi bilo nes pametno vprizoriti nanj naskok.

Dospela je

VELIKA PRATIKA

za leto 1915.

V tej Pratici so tiskani tudi: Zakoniti prazniki v Zdr. državah. — Spomenski dnevi. — Poštne pristojbine. — Volilna pravica. — Kako pridobiti homestead. — O potnih listih. — Predsedniki Zdr. držav. — Kako so nastala imena severo-ameriških držav. — Naselniške določbe. — Dap dela — Labor Day. Pratika velja s poštnino vred 12 centov. Razprodajalci jo dobe 100 komadov za \$8.

Slovenic Publishing Co., 32 Cortlandt St., New York City.

Protest proti angleški prepotenci.

Washington, D. C., 28. dec. — V dolgi noti, katero se je izročilo danes ameriškem poslaniku Page v Londonu, dviguje zvezna vlada oster protest proti nasilnostim angleškega brodivja, ki se umešava v inozemsko trgovino Združenih držav. Angleško vlado se pozivlja, da naj napravi konec tem razmeram.

Vlada povdarja v noti, da je prebivalstvo Združenih držav ogorčeno radi neopravičljivega omejevanja legitimne prekomorske trgovine Združenih držav.

Naročeno jeklo za šrapnele.

Pittsburgh, Pa., 28. decembra. Naročila za 65.000 ton prve vrste jekla so došla danes tvornicam v Pittsburghu distriktu. 50.000 ton jekla je določenih za Francoje, 15.000 pa za Rusijo ter se bo uporabilo to jeklo za izdelovanje šrapnelov. Pred kratkim se je odposlalo 25.000 ton prav tako trdega jekla v Evropo. Charles McKnight, predsednik Carbon Steel Co. se mudi sedaj v Evropi ter sprejema naročila za take dobave. Odkar je izbruhnila vojna, se je izvozilo iz Združenih držav za \$6.000.000 jekla, žice, streljiva in drugega vojnega materiala in to edino iz Pittsburgh okraja.

Ustaja Filipinov brezvzememba.

Washington, D. C., 28. dec. — Vladni uradniki so izjavili danes z veliko gotovostjo, da zadnje nemire med Filipini ni smatrati resnih, ker so se vršili brez vsakega vodstva in brez vsake finančne podpore. Podrobno poročilo generalnega guvernerja Harrisona je razpršilo vse bojzorni vlade.

Krvavi boji v Mehiki.

Washington, D. C., 28. dec. — Državni departement je dobil danes poročilo, da so prenehali napadati Villovi vojski Ebano in prodrli do pristanišča Tuxpama, kjer se vrše sedaj vroči boji. Carranzovo poročilo, da je Gutierrez odstopil, je neresnično. Dementiral ga je brazilski poslanik, ki je še večeraj popoldan govoril s provizoričnim predsednikom. Konzul Simplicio naznanja iz Nogaes, da je brzojavna zveza med Hermosillo in Cannaneo pretrgana. Povodenj je napravila v Sonori ogromno škodo.

Položaj v Naco.

Naco, Ariz., 28. dec. — Generalu Scottu so danes sporočili, da sta Villa in Carranza pripravljene skleniti premirje in se umakniti s svojim vojaštvom od Naco, Sonora, nekoliko bolj proti jugu.

Yaqui Indijanci oplenili mesto.

Guaymas, Mehika, 28. dec. — Tolpa Yaqui Indijancev je navalila danes na mesto Torres la Colorado, ki leži 65 milj južno od tukaj. Vse hiše so oplenili, pomorili nekaj prebivalcev in s plenom pobegnili. Inozemski konzuli so naprosili guvernerja Maytoreno za pomoč.

Naznanilo glede knjig.

Vsled vojne zelo trpi pomorska vožnja za tovor in za to ne vemo kdaj dosepejo sem "Mohorjeve knjige". Kakor hitro bomo obveščeni, da se nahajajo na kakem parniku, bomo to naznanili. Zaradi zasedaj vkomur ne moremo ustrezati s temi knjigami.

Publ. Co.

Velika železniška nesreča preprečena.

Stamford, Conn., 28. decembra. Signalni paznik Raymond Simmons nekega proti iztoku vozečega tovornega vlaka New Haven železnice je preprečil danes v zadnjem trenutku železniško nesrečo, ki bi brez dvoma povzročila smrt številnih oseb. Ustavil je iz New Yorka ob 1.03 uri odhajajoči ekspresni vlak komaj par jardov od tovornega vlaka, ki je bil skočil iz tira.

Simmonsova prva misel je bila ekspresni vlak, ki je imel priti vsaki trenutek. Hitro je zgrabil signalno zastavico ter tekel proti vlak. Njegovo znamenje je v zadnjem trenutku zapazil strojevodja brzovlaka. Dasiravno se je nahajal razdejani tovorni vlak na drugem tiru, bi bila vendar nesreča neizogibna.

Ponesrečeni vlak je imel v vozovih 6000 ton gazolina. Kotli so razpočili in goreči gazolin je prizgal tudi ostale vozove. Materialna škoda je precejšna.

Stoletni starec.

Newark, N. J., 28. dec. — Tukaj praznuje danes John Ernst svoj stoti rojstni dan. Se sedaj lahko bere brez očal, spi vsak dan petnajst ur, pije pivo in kadi. Rojen je bil na Badenskem.

Vojni veteran ustrelil roparja.

St. Louis, Mo., 28. dec. — Danes sta vlomila v trgovino Leonarda Humphreya dva mlada možka in ga hotela oropati. Ko je gospodar videl, da mu nič drugega ne kaže, je zgrabil revolver in začel streljati. Enega je usmrtil, drugi je pa pobegnil. Humphrey je veteran iz državljanske vojne.

58. rojstni dan predsednika.

Washington, D. C., 28. dec. — Danes je praznovalec predsednik Wilson svoj 58. rojstni dan. Z vseh strani dežele je dobil na stotine in stotine čestitk.

Denarje v staro domovino.

Promet s Avstrijo se je toliko zboljšal, da sope pošiljamo denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pomeje na kak način predrugačile, in bi se denar ne mogel izplačati določenim osebam, bomo istega vrnila pošiljateljcem.

V sedanjem položaju pa ni mogoče, da bi denar dospel v roke naslovljenca tako hitro, kakor preje v normalnem času, ker vsakdo ve, da sedaj potrebujejo pisma v Evropo, ali iz Evrope tem 22 do 25 dni in v približno tem času bode denar v staro domovino tudi izplačan. Zato svetujemo rojakom, da začasno pošiljajo le za najnuj potrebe in za enkrat ne več kakor 500 K.

Čeno!

K	\$	K	\$
5....	1.19	100....	20.00
10....	2.10	110....	22.00
15....	3.10	120....	24.00
20....	4.10	130....	26.00
25....	5.10	140....	28.00
30....	6.10	150....	30.00
35....	7.10	160....	32.00
40....	8.10	170....	34.00
45....	9.10	180....	36.00
50....	10.00	190....	38.00
55....	11.00	200....	40.00
60....	12.00	250....	60.00
65....	13.00	300....	80.00
70....	14.00	350....	100.00
75....	15.00	400....	120.00
80....	16.00	450....	140.00
85....	17.00	500....	160.00
90....	18.00		

TVRKA FRANK SAKSER
32 Cortlandt St., New York, N. Y.

Lepi janičar.

Spisal Rado Murnik.

I.

Tiho in mirno je bilo v mračnem gozdu, ki se je razprostiral od skalovitega pogorja daleč noter do Starega gradu. Le tupatam je moglo prodirati jutranje sonce skozi košato vejevje, slikalo čekinate lise po mahovitih tleh in vžigalo blesteče diamante na rosnih listih in bilkah.

Počasi je prišla nežna srna skozi grmičje in se ozirala na vse strani; oprezno je stopicala dalje. Naenkrat pa jo je zagnalo nazaj; poizkusila je poskočiti in ubežati, toda ni mogla nikamor. Močna žimnata zanka ji je zadržala obe sprednji nogi.

Ta trenutek je priletela izza gostega obšja razcepana stara ciganka, Oster nož je zablisnil v njenih rjavih rokah in po zelenem mahu se je kadila rdeča kri. Ciganka je zaživžgala. Od strani, kamor je hotela prej srna, je prihitel mlad eigan z nemirnimi očmi, zaeno divjimi in tožnimi. Molče sta otrebila žival in jo odnesla globlje v gozd. Nista bila še daleč, ko ju je obstopilo pet oboroženih hlapcev s Starega gradu. Zagrabiti so mogli le staro; mladi eigan jim je izmuznil iz rok kakor jegulja in izginil v hosti.

"Smo te vendar enkrat zalotili, he, ciganska golazen!" se je grohotal Andrejček, najstarejši. "No, le čakaj, danes boš videla, po čem so srne, haha! Alo, z nami!"

"Pustite ubogo Činko, dragi, lepi moji gospodje!" je prosila ciganka. "Nikdar več se ne dotaknem nič tujega. Prosim vas, pustite me!"

"Naprej, stara coprnica! Je vpij Andrejček. "Lani si tudi obetala, da ne boš več kradla. Komaj so te izpustili, smo že pogrešali dvojce najlepših konj."

"Pustite me še enkrat, prav lepo vas prosim, ljubi, dragi, zlahtni gospodje! Molila bom za vas in vaše žene in vaše otroke in vaših otrok otroke."

"I — kaj si se vsega ne izmisli ciganska vragulja!" se je hudoval drugi hlapec. "Mara Bog eiganških molitev!"

"Alo, brž!" je zaukazal najstarejši. "Srno poneses sama, in če ne boš kar precej tiho in mi zineš le najmanjšo besedico, te naklestim kar tukaj, da boš imela zadost!"

Nalozili so ji srno in jo gnali na Stari grad pred oskrbnika.

"O ti hudimanska griza črna!" je zakričal oskrbnik Pankracij, ko jo je zagledal. Mož je bil dolg kakor žrd. Na rdečem nosu se mu je poznalo, da je prerad praznil majolike, polne čistane vipavske vina, in ošabni obraz se mu je svetil kakor dobro zabeljen žganec. "Molči, baba!"

Takoj je šel v prvo nadstropje svojemu gospodu javit, koga so ujeli hlapci. Grof Erazem Stari-grajski, impozanten mož z resnim obrazom in jako lepo, dolgo brado, ga ni sprejel posebno prijazno. Pri njem je bil sel deželnega glavarja; prinesel je bil grofu važnih poročil o utrdbi ljubljanskega mesta proti pretečim turškim navalom. Bilo je leta 1458, in vse se je balo divjih roparjev mohamedanskih. Grof je oskrbnika takoj odlošil in mu velel, naj kaznuje tatice, kakor hoče.

Privzeli so staro grešnico na klop in kmalu so padli silni udarci po golih petah. Ciganka se je zvijala kakor kača na žerjavici. Za gozdnim robom pa je čepel mladi eigan; divje so se mu svetile oči, ko je slišal materin krik.

II.

Bilo je pol meseca pozneje. Nad Stari grad se je razpenjalo vedro poletno nebo in zrak je bil preplavljen z vonjavo duhtečega evetja v širnem vrtu pred grajskim poslopjem.

Na klopih blizu vrtnih vrat je sedela mlada pestunja Cila in pe-la pesmico; pred varuhinjo se je igrala v travi petletna Julija, edina grofa Stari-grajskega.

"Pogledaj, Julči, kako se ves grad svetli v solnem! Ali ni to pi-pi?" je dejala pestunja.

"Pipi", je resno potrdila varovanka.

Kar se je zganila Cila; pred vhomod je zagledala staro ciganko.

"Zlata moja, ljuba moja, daj, odpri mi!" je prosila eiganca pri-liznjeno. "Odpri mi, da ti morem pogledati roko in ti prerokovati."

"Ne smem!"

"Zakaj ne? Ali se bojiš slabe,

POJI MED NEMCI IN ZAVEZNIKI OB PRILIKI ZAVZETJA NEKE VASI V BELGIJI.

bolne starke? Odpri mi, mlada le-pa moja, da ti povem, kdo in kak-šen ti bo mož! Odpri, dušica sladka!"

"Ne smem, pa ne smem!" se je branila Cila, ki je živo zardela. "Posebno danes ne, ko gospoda grofa ni doma."

"Ne bodi taka! Le odpri, rada prerokujem lepim dekletom in ni-sem se zmotila še nikdar! Ti ne veš, kako te ljubi lep mlad fant!"

Cila je še nekoliko omahovala; naposled pa jo je presvojila rado-vednost in deklica zavrtela zarja-velni ključ, ki je tičal v vratih.

Ciganka je hitro stopila na vrt, prišla Cila za roko in jela prero-kovati. Kakor da bi bolje videla, je rahlo obrnila dekline proti gradu. V tem je pa smuknil na vrt tudi mlad eigan, skočil tiho otroku za hrbet, mu zamašil usta z ruto in urno odnesel svoj plen. V kratkem se je vrnil, se pehtihotapil za Cilo, vso zamak-njeno v prerokovanje, in ji bli-skoma zakril usta z rokama. Prav tako naglo je zvezala staro pre-stašeni varuhinjo roke. Vrgla je na tla in ji zvezala še noge. Mladi eigan pa je porinil dekletu v kopo smole na usta in jo zavezal z amazano ruto.

Urno sta bežala k otroku; str-gala sta mu modrobaržunasto obleko s telesa in ga oblekla v za-mazano suknjico in hlače kakor dečka. In izginila sta z njim hitro in brez sledu kakor veter.

III.

Po krasnem vrtu carigradskega ortabaše ali majorja Sejd Osman-aga se je izprehajal mladi janič-arski častnik Ahmed. Lep mlade-nič je bil Ahmed in lepo oprav-ljen in vse je gledalo za njim, ko-der se je pokazal v Stambul. Na glavi je nosil rdečo kapo, ob str-aneh ovito z belo svilo; lepo se mu je podala kratka zelena suknja, spredaj vsa z zlatom vezena. Nad rdečimi hlačami se mu je lesketal srebrni pas z vdelenimi rubini in smaragdi; nanj je bila pripeta sablja krivulja. Vso to opravo, od čepice do rdečih opank, mu je po-daril ortabaša Osman-aga; njemu je mladi Ahmed lani leta 1470, v boju za osvoboditev Albanije rešil življenje, ko je prestregel s svo-jim mečem smrtni udarec, name-njen poveljniku. Odslej je bil mladi častnik ljubljene Osman-age.

Dasi je štel Ahmed šele osem-najst let, vendar ni bil nikoli prav vesel. Sanjavo, skoro tožno so mu gledale oči v svet. V sanjah je videl včasih mo-gočno poslopje, bajno razsvetlje-nih od solčnih žarkov; v sanjah je videl lepo oblečeno hanumo in bradatega efendija; v sanjah je slišal včasih sladkotožno pesem. Hrepenel je po takih sanjah, ali zastojen je se trudil zapomniti si nočne podobe in pesem. Podnevu je vse zopet zatonilo v neprodor-ni megli.

Med gredicami je delal suženj. Ahmed je šel k njemu.

"Kdo si in odkod?" ga je

vprašal v slovanščini, kolikor se je naučil od bosenskih janičar-jev.

"Vid Lenković s Kranjskega, blizu Benečarskega", je odgovo-ril suženj.

"Kaj ti je oče?"

"Toliko kakor vaši veliki age, baron. Tudi jaz sem zapovedoval četam, dokler me niste ujeli."

"Pa te oče ne reši z zlatom?"

"Prejkone so poslano svoto po-neverli. Ali pa oče ni dobil obve-stila."

Odslej se je Ahmed večkrat po-menkeval s sužnjem. Vid mu je moral pripovedovati o svoji do-movini, o svojem narodu, o nje-govih segah in navadah; zlasti pa je Ahmed rad poslušal Vidove pesmi. Tako podobne so se mu zdele oni, ki jo je slišal včasih v sanjah, in tajna sila ga je vlekla k Vidu. Rob pa je hujsal od dne do dne.

"Tebi se toži po domu, ubogi moj", mu je dejal Ahmed nekega popoldne. "Tukaj bi umrl. Pri-koj se na beg! Jutri odpotuje naš ortabaša v Malo Azijo. Pre-skrbim ti denar in obleko. Čez tri dni odpluje italijanska ladija v Benetke."

Vid od veselja ni vedel, kam in kaj. Hotel je svojemu rešitelju poljubiti roko, ali ta mu jo je od-tegnil in naglo odšel.

Tretji dan se je vozil Vid, pre-oblečen v italijanskega plemiča, že skozi Dardanele.

IV.

Drugo spomlad, meseca marea, so prihrumeli hitre turške čete četrtič pred Ljubljano. Satorile so v treh taborih, v Zelini jani pri Sv. Kristofu, na Poljanah pod Gradom in v šišenski jani. Ljub-ljana je bila dobro zavarovana z novim močnim ozidjem. Nikjer ni-so mogli sovražniki v mesto; zato so tem hujše divjali po okolici. Takoj so zažgali najstarejšo cer-kev ljubljansko pri Sv. Petru.

Pri oddelku, taborečim na Po-ljanah, sta bila tudi janičarska častnika Sejd Osman-aga in Ah-med. Ponoči je naročil ortabaša Ahmedu, naj pregleda straže, po-stavljene pod Gradom noter do pred Pisana vrata in na Prulah do Ljubljance. Tiho je jездil Ah-med od straže do straže, ki so kli-cale v temno noč svoj: "Jek Al-lah bis millah!"

Takrat sta bila oba brega Ljub-ljanice od Ljubljane do Vrhnike zarasla s hrastovino in vrhami. Na teh močvirnih tleh je zgrešil Ahmed smer. Zašel je v megli prebilo pred mesto. Naenkrat je počil strel, sedem mož je skočilo iz zasede in potegnilo ranjenca raz konja. Kar so mogli, so hiteli z njim proti mestu, proti pisanim ali Karlovskim vratom, ki so za-pirala vhod v Florijansko ulico. Stražnik jih je takoj spustil čez most in v kratkem so stali vojska-ki pred svojim poveljnikom, Vi-dom baronom Lenkovičem.

"Ahmed!" je vzkliknil začude-ni Vid, ki so posvetili omedlele-

mu janičarju v obraz. Obvezal je

rano, kakor je znal in vedel; na-to je ukazal, naj neso ranjenca v hišo, kjer je bival za obleganja sam, in naj precej pokličejo rano-celnika žida Arona.

Aron je rano izpral in prevezal. Izjavil je Vidu, da ni nobene ne-varnosti, pač pa da je Ahmed iz-gubil mnogo krvi. Obenem pa je razodel osuplemu Vidu skrivnost, da je lepi janičar — devotka. Vid je židu strogo zapovedal, naj molči o tem.

Drugo jutro so grmeli na Gra-du vsi topovi. Ko so Turki uvi-deli, da ne opravijo ničesar, so odšli prav tako hitro, kakor so prišli. Vsa Ljubljana se je oddah-nila in hrumela od velikega vese-lja. Vid Lenković pa je sedel ob Ahmedovi postelji in držal njego-vo roko v svoji.

Ahmed, bodi miren!" ga je prosil. "Čez dober teden pojdeš z menoj na Dolenjsko na naš grad Pečino. Kadar tam okrevša dodobra, se moreš vrniti, če te bo volja. Ne morem ti povedati, ka-ko sem vesel, da morem tebi, svo-jemu rešitelju in prijatelju, vrniti dobroto!"

Vidu so prekipela čuvstva, sklonil se je nad "prijateljem" in ga poljubil na ustne. Ta po-ljub je bil ves drugačen kakor prijateljski, toda Ahmed se ni branil, ker ni vedel, da ga je iz-dal stari Aron. In akotudi bi bil Ahmed tisto vedel, se ne bi bil preveč branil, zakaj Vid Lenko-vič ni bil napačen mladenič.

V.

Ahmedu se je obrnilo kmalu na bolje. Čez poldrugi teden sta bila z Vidom že na Pečini, kjer je pa-sel stari baron Lenković svojo vi-teško bolezen, dolgočasno putiko, in ni maral za nikogar.

"Ježeš, ježeš, kako zal je ta nevernik!" je vzkliknila stara kuharica na Pečini večkrat sama zase in vprico drugih. "Mislila sem, da je vsak Turček ves kosmat kakor sveti Hromelj, ki dela točo in blisk. Na, ta janičar je pa lep in prijazen kakor sveti Alojzij!"

Ko se je Ahmedu zacelila rana, sta jela jahati po krasni okolici in pridno zahajala na lov na srne in jelene. Kmalu se je vrnila Ah-medu zdrava barva in moč.

"Ahmed, mislim, da si že zado-sti krepak in da ti ne more več škodovati, četudi se majhno raz-buriš!" je dejal Vid, ko sta ne-koč jездila skozi bukov gozd.

"Prosim te, ne bodi hud! Čaka te imenitno presenečenje! Ne boš hud?"

"Ne bom", se je nasmehnil Ah-med. "Tako mi turške vere!"

Vid je ustavil konja in prijel Ahmeda za roko.

"Ahmed, ti si devotka!"

Ahmeda je obliha rdečica do las in v krasnih očeh so zablestele solze.

"Ahmed, rajši te imam nego vse na svetu! Bodi moja žena!" je šepetal. "Če me odkloniš, zblaznim!" In privil je trepetajo-čega lepega janičarja k sebi in mu poljubljaj čelo, lica in ustne.

VI.

Kmalu potem sta se soparnega popoldne ustavila pred leseno ko-čo ob robu gozda. Na nebu je pre-tila črna ujma. Privezala sta ko-nja ob vratih in stopila v vežo. V pritlični sobi je pel ženski glas: "Priletela grlica..." Kakor od kamena je obstal Ahmed, še ved-no oblečen kakor kranjski plemen-it, in pozorno poslušal.

"To je ona pesem!" je vzklik-nil in planil v sobico. Pri peči je sedela žena v rjavi kočemaški in zibala dete.

"Kdo ste, žena?" je vprašal Ahmed ves razburjen. "Ne bojte se! Govorite!"

"Cila mi pravi", je odgovo-rila preplašena žena. "Služila sem na Starem gradu in pozneje sem se omožila tukaj, zlahtni gos-pod!"

"Vid, pravil si mi, da so janič-arji uplenjeni krščanski dečki", je hitel Ahmed. "Žena, povejte, ali niso ukradli tukaj blizu pred-ved stiri najstarejši leti kakšnega otroka?"

"Oh", je vzdihnila žena, "so, so! In jaz sem kriva vsega tega! Gospa grofica so skoraj umrli vsled tega. Na Starem gradu..."

"Vid, na Stari grad!" je zakli-cal Ahmed. Navzile preteči nevihti sta ta-koj zopet odjezdila. Medpotoma ju je zasledila ploha. Zavila sta na Pečino in se preoblekla, Ahmed je oblekel na prošnjo Vidovo svojo janičarsko obleko.

Komaj se je razvedrilo, že sta jo drvila proti Staremu gradu. Stara grofica je omedlela, dasi so jo z vso opreznostjo pripravili na veselo presenečenje. Ko se je zo-pet zavedla, je odprl Vid strans-ka vrata in dejal: "Tukaj imate vašo Julijano!"

Z veselim krikom sta skočila oče in mati k dolgo pogrešanemu otroku in poljubov in vprašanji ni bilo ne konec ne kraja. Naposled je skočila lepa Julijana k Vidu, predstavila roditeljem svojega ženina in z dražestnim nasmehom objubila, da nikoli več ne bo no-sila hlač.

Osebna svoboda.

Louis N. Hammerling.

XXIV.

V prejšnjih člankih se je opozo-rilo na čudno dejstvo, da sta za dobo, v kateri živimo, značilni dve tendenci. Ena stremi za več-jo kontrolo in regulacijo posa-meznika od strani vlade, druga pa vstraja pri individualni svobodi, za katero so se borili ustanovitelj-ji te republike. Da ni pisatelj teh člankov osamljen v tem nazira-nju, temveč da se strinjajo z njim mnoge različnih poklicev, je raz-vidno iz nagovora sodnika Cullen-a ter iz onega Nicholas Murray Butler-ja, predsednika Columbia vseučilišča. V svojem nagovoru je rekel dr. Butler:

"Mnenja in tendence, ki so se enkrat pokazale, katere pa se je zavrlo ali so se pa preživele, se zopet prikazujejo, včasih v drugi obliki in takrat jih pozdravljajo nekateri, ki ne poznajo lastne zgo-dovine kot simbole napredujoče civilizacije. Največje razsipanje, kar jih zaznamuje svetovna zgo-dovina, je ono, ki nastane iz po-skusa ponoviti to, kar se je enkrat zavrlo ali spoznalo škodljivim. Ne le več v Ameriki, temveč po celem svetu se je razširila vera v vrednost regulacij in omejevanj, ki direktno nasprotujejo prostosti. To, proti čemur so se voditlje-ji naroda uprli pred več kot sto leti, se nam usiljuje sedaj v dru-gi obliki. Ne prostost, temveč o-mejevanje in regulacija sta vo-dilni besedi današnjih dni.

Prav kot se nahaja gonilna sila stroja v parnem kotlu in ne v za-vori, tako je tudi gonilna sila ci-vilizacije prostost in ne omejeva-nje. Krog se bo v primernem ča-su in po veliki izgubi energije in dela dovršil in prostost bo zo-pet izrinila regulacije in omeje-vanje kot vodilne ideje iz duha ljudi. Ker pa ne zavzema prostost v sedanjih časih prvega mesta v dušah ljudi ter ne vodi njih de-lanja, je nasprotno neizogibno, da bo zopet zavzela mesto, katero ji pripada.

Edino logično in upravičeno o-mejevanje prostosti je ono, ki iz-vira iz prostosti drugih."

Med različnimi načrti, katere se je predlagalo v zadnjih letih za izboljšanje naših ekonomskih, socialnih in moralnih razmer, je komaj najti enega, o katerem bi se ne razpravljalo ali ga pa pre-iskusilo. Paternalistično kontrolo industrije, nadzorovanje hrane in pijače, reguliranje ženitev in pre-dpise glede obleke: vse te stvari se je preiskusilo, a so se izjalo-vile.

Nekaj imamo, vsaj v teoriji, in to je osebna svoboda. Z njo pa pride osebna odgovornost, vsled katere mora človek paziti na sa-mega sebe ter se kontrolirati. To-rej paziti na samega sebe ter ne sme prihajati kontrola od zunaj. Med gotovimi skupinami naroda pa prevladuje sedaj tendenca, da se kontrolira ljudi od zunaj. S tem pa se razdira osebna odgo-vornost.

Pred par dnevi je izjavil neki dobro znan človek iz Chicaga ki je bil zapleten v neko tožbo za razporoko, da je bil vse nesreče kriv njegov avtomobil.

Seveda, avtomobil je bil kriv, ne pa njegov posestnik!

Ko je bila kolesna mrljica na vrhunen, so nekateri ljudje pro-testirali proti uporabi koles, ker je nevarno, da se vozijo skupaj na deželo dekline in možki.

Kaznjenci v državni kaznilnici v Illinois so vredložili petico za narodno prohibicijo ter izjavili, da je njih nesreče kriva pijača.

Seveda, pijača je bila kriva in ne mož!

V vseh teh slučajih se skuša iz-ogniti se osebni odgovornosti. Se-

veda, odgovornost je v gotovih slučajih britka stvar ter bi se je večkrat radi izognili. Vendar pa je potreben predpogoj in cena prostosti. Ako hočemo imeti pro-stost, moramo sprejeti tudi odgo-vornost. Ako hočemo zavrniti od-govornost, se moramo v istem ča-su iznebiti prostosti.

Stremljenje zanikavati osebno odgovornost ter podkopavati s tem temelje osebne prostosti, se ne kaže nikjer drugod v tako jas-ni luči kot v stališču prohibicijo-nistov.

Ko je primitivni človek naen-krat zbolel, je mislil, da ga je ob-sedel hudobni duh in poklical je čarovnika, ki naj bi izgnal tega duha. Dočim vidi moderni človek v boleznih posledice lastnega na-pačnega koraka, je pripisoval pri-mitivni človek bolezen neki zu-nanji sili, kateri se človek ne mo-re ustavljati.

To barbarstvo in pogansko miš-ljenje živi še danes v prohibici-jonistih. Nekateri ljudje, ki pravi-vo, da so kristijani, govorijo še danes o "demonu alkoholu". Pred-stavljajo si ga kot neko zunanjo silo, sovražno človeku, proti ka-teri nas je treba zavarovati. Pro-hibicionisti bodo rekli, da je to le retorična figura, a to nikakor ni. Oni sicer ne govorijo o demonu s krempļji in repom, a vendar o neki zunanji sili, sovražni člove-ku.

Ali bo kdo vrjel, da je bilo zla-to, ki je zavedlo hačnega bla-gajnika-tatu? Veliko jih je že padlo radi zlata. Raditega pa mo-ra biti demon.

Vsled tega je prohibicija osnov-ni in dedni sovražnik osebne svo-bode, ker skuša razdejeti osebno odgovornost. Prva in največja so-vražnica je vseh onih, ki vernujejo v osebno svobodo.

O umorih kočijažev l. 1907

Veliko senzacijo je vzbudila vest, da je Aleksander Hamerle v kaznilnici v Kopru izpovedal, da je on v Trstu umoril leta 1907 kočijaže Praznika, Mohoroviča in Vidaua. Naj tu v kratkih potezah opišemo, kako so bili izvršeni ti trije skrivnostni umori. Kočijaža Frana Praznika, kateremu je bilo 46 let, so našli dne 9. julija jutraj mrtvega na cesti pri Lov-enu, par sto korakov od dvorca Re-voltella. Imel je dve rani od kroglj-e iz revolverja, in sicer eno na tilniku, drugo poleg levega ušesa. Zvedelo se je, da je Praznika prejšnji večer ob pol 12. uri na-jel neki mlad človek na trgu pred vojašnico. Praznik je bil smatran za denarnega človeka. Policijsa se je na vse načine trudila, da bi izsledila morileca, a vse njen trud je ostal brez uspeha. Šest dni poz-neje, in sicer dne 15. julija so našli na Preščki cesti pod Kon-tovljem mrtvega 29-letnega iz-voška Antona Mohoroviča. Tu-di njega je najel neki mlad člo-vek, in sicer na velikem trgu pred kavarno Flora ter mu velel, naj ga popelje na Prosek. Mohorovič je imel pri sebi srebrno uro in zla-to veržice, ki sta bili ob skupaj vredni komaj kakih 40 kron, a ko so ga našli mrtvega, ni bilo več pri njem ne ure ne veržice. Tudi Mohorovič je bil ustreljen z revolverjem v tilnik. — Ta dva skrivnostna umora sta povzročila veliko razburjenje posebno pa med izvoščiki, ki niso hoteli po-noči nikogar več peljati nika-mor, drugače, da je sedel na koz-la. Trud policije je tudi to pot ostal brez vsakega uspeha.

Minilo je pet mesecev, ko je bil dne 15. decembra zvečer ob 6. uri na cesti med Sežano in Opčinami na ravnotak način ustreljen 45-letni openski izvošček Lovrene Vidau, oče petih otrok; morilec mu je izstrelil najprej kroglo v tilnik, potem drugo v desno senco. To pot so pa morilec vide-le razne priče, med temi posebno tem pa se razdira osebno odgo-vornost. Pred par dnevi je izjavil neki dobro znan človek iz Chicaga ki je bil zapleten v neko tožbo za razporoko, da je bil vse nesreče kriv njegov avtomobil. Seveda, avtomobil je bil kriv, ne pa njegov posestnik! Ko je bila kolesna mrljica na vrhunen, so nekateri ljudje pro-testirali proti uporabi koles, ker je nevarno, da se vozijo skupaj na deželo dekline in možki. Kaznjenci v državni kaznilnici v Illinois so vredložili petico za narodno prohibicijo ter izjavili, da je njih nesreče kriva pijača. Seveda, pijača je bila kriva in ne mož!

V vseh teh slučajih se skuša iz-ogniti se osebni odgovornosti. Se-

Jugoslovanska Katoli. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: P. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Broad
dock, Pa.Podpredsednik: ALOIS BALANT, 113 Sterling Ave., Har-
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Viglasnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Kaznik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 423 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

BREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEF MERTEL, od društva št. 1, Ely, Minn.

ALOIS CHAMPA, Box 961, od društva št. 2, Ely, Minn.

JOHN KOVACH, Box 365, od društva št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne po-
službe naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
pa na predsednika porotnega odbora.Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo
odpirala.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Mnenja naših čitateljev o evropskem položaju.

Pod tem naslovom je "G. N." pozval vse svoje čitatelje, da izrazijo svoje mnenje o sedanjem evropskem položaju, posebno pa o naši mili Sloveniji. In kot večletni čitatelj "G. N." prosim tudi jaz za ta prostorček. Da me pa čitatelji ne bodo krivo sodili, omenim, da sem prišel v to deželo v zelo mladih letih, v enajstem letu svoje starosti. Toraj moje mnenje, je mnenje Amerikance, ki je zvesti Slovence, ne pa Avstrijak.

Več kot dvajset let sem bival tukaj, ko sem se podal pred par leti obiskat svojo domovino. Stiri mesece sem preživel v Evropi, naj-več v sedanji južni Avstro-Ogrski, in kot brezobzirni Amerikane, pregledal vse, kar se je moglo in obenem v ameriškanskem duhu presodil ondoto stanje. Ko sem zapuščal naše krasne kraje, čudovito Postojnsko jamo, naše lepe gorovje, krasni Bled, prijazno ljudstvo in pa tisto zlato dolensko kapljico, eviček, itd.: ko sem pregledal naše lepe Kranjsko, Hrvaško in Bosno, vse do Belgrade, odpejal sem se po Jadranskem morju ob dalmatinskem obrežju v Boko Kotorsko. Tedaj sem bil prepričan, da sem videl najlepše kraje na svetu. To je zemlja, katero so naši pradedje pridobili z mečem v roki, katero so branili proti navalom divjih Hunov in krutimi turškimi silami, po kateri pa sedaj gospodari zvit lisjak Švah (Nemec) ter srka kri in mozek iz nekdanj hrabrega, ali sedaj mirnega in ponižnega domačina — Slovana.

Clovek bi ne vrjel, kakšne krivice se delajo našemu narodu na njegovi lastni zemlji. Res, tudi tukaj v Ameriki ni vse kot bi moralo biti, nikakor pa ne moremo primerjati tukajšnjih razmer z avstrijskimi. Čudno se mi zdi, da je toliko naših, že več let tu v Ameriki živčih Slovencev, ki se zavzemajo za Avstrijo. Med njimi so celo taki, ki so že postali ameriškanski državljani, ki so prisegli na ustavo Amerike, kjer je enakopravnost in kjer večina vlada, kjer je dovoljena prostost govora, prostotiskanje, prestopanje, kjer vam dopustijo se zbirati na vsakojakih shodih, pri katerih se lahko dogovorite, kako si izboljšati svoje stanje, tukaj, kjer imate ravno toliko pravice, kot vsak drugi do najboljših službe, naj si bode državna, deželna, ali pa kako drugo, ako ste le sposobni. Po narodnosti nikdar niste vprašani. Tukaj v tujini imate na stotine pravice, katerih v svoji lastni zemlji, podedovani od vaših pradedov niste imeli. Mnogo je takih "Avstrijakov", ki svojega bratov v domovini ne privoščijo tiste prostosti, kot jo sami uživajo tu v tuji Ameriki. Potegujejo se za

najbolj krivično vladjo pod solnce, za državo, v kateri vas je pest Nemcev na moder način podjarmilo, oropalo, izpodrinilo iz vaše lastne hiše na tuje. In še je mnogo takih, ki ne vidijo noge, katere jih je brenila ven, takih, ki so pripravljene poljubiti to nogo. Ni zameriti onim, ki so tukaj le kratak čas, katerim avstrijska vlada ni pustila, da bi spregledali, ki so bili ves čas v kletki kot ujeta ptica in radi tega ne vedo kaj je prostost, ne vedo ceniti vrednosti prej imenovanih pravice.

Od časa, ko sem obiskal in videl naše lepe jugoslovanske kraje in videl krivice, katere se tam živčim godi, sem opazoval, kako zvitno in sistematično vlada Avstrija Slovence, katerih je več kot 65 odstotkov. — Razdeli in vladaj! — je njeno geslo in tega se je tudi držala. Razdelila je nas Slovence med Nemce in Hune, učila nas je, da črtimo Slovan Slovana — Slovence Hrvata, Hrvat Srba, Čeh Poljaka itd. Med tem se je ona šopirila in smejala. Vse je šlo v redu, le tam na jugu bo enkrat treba prejeti, tam je še nekaj tistih starih slobodnih in ponosnih Slovanov, te bode treba enkrat priznati in potem imamo vse v zaključju. Tako si je mislila Avstrija, oziroma Nemec.

In prišel je čas. Male balkanske države so se združile, da osvobodijo še ostale Slované izpod turškega jarma. Nemška Avstrija je takoj rekla: Ušivci, sedaj je čas, in rešila vas bom jaz. Toraj ti, Nemčija, in jaz nemška Avstrija, ena in ista z dvema glavama in štirimi nogami, eno željo in ene misli. Ti pošli Turkom topove in najboljše poveljnike, da strejo srbsko golazen, in ko jih bodo Turki poklali, pridemo mi, da jih rešimo. Razumeš!

Ampak tukaj se je zmotila. Male balkanske države so zopet pokazale, kaj da je bratska sloga. Potokle so Turka, in žnjim vred nemške ter avstrijske poveljnike. Ves svet se je veselil njihovih velikih zmag, le ta zmag ni vedel takoj, kaj početi. Njegovo geslo "razdeli in vladaj!" je prišlo zopet v poštev. V Bolgariji je imel sorodnika bolgarskega kralja Ferdinanda, Nemca; tega je nagovoril proti svojim zaveznikom, in udarilo se je zopet. Zmag je z veseljem gledal kako kolje brat brata. Toda nemški Ferdinand je zgubil, in slovanski orožje je zmagovalo. Toda nemška Avstrija radi tega ni obupala, na vsak način je hotela, da se zaplete zopet v boj, ker je v tej slovanski zmagi videla svojo pro-past. Nikakor ni hotela pustiti Črnogorcev, da vzamejo južnaško pridobljeno Škader, Srbom nikakor ni pustila dohoda na morje.

To je raje dala albanskim divjakom — Turkom, vsakemu prej nego Slovanom. Zato je bila pripravljena se bojevati. Pomislite, ta katoliška Avstrija ni privoščila sosedom Srbom in Črnogorcem, da prevzamejo pridobljene kraje. Avstrija je zahtevala, naj ostanejo Turki. In za to je bila pripravljena prelivati z vašimi brati vašo kri. Seveda, ker evropskim silam pri tem ni bilo nič v žep nič iz žepa, so hoteli mir. Srbija in Črnagora sta bili oropani za velik del svojega plena, ker je tako hotela Avstrija. In sedaj je zopet zavladal mir, namreč v Srbiji in Črnogori, nikakor pa ne v Avstriji.

Srbi so takoj pričeli delati red v svojih nazaj pridobljenih pokrajinah. Potrebovali so učitelje, razne uradnike, kakor tudi prebivalce. In glejte, ti niso šli na Dunaj ali v Berlin iskat modrih mož, povabili so nas Slovence in Hrvate. Na stotine hrvaških in slovenskih družin se je naselilo v tej zopet svobodni srbski zemlji, kjer so bili bratsko sprejeti in uživali so svobodo, katere v Avstriji niso poznali. Belgrad je postal središče Jugoslovanov. Tam so se zbirali naši rodoljubi, kjer so se lahko bratsko spomenili, razveselili ali potolažili. Kot možje so se tudi pogovarjali, kako bi se dalo zboljšati stanje slovenskih krajev. Vprašam vas: ali ni bilo to lepo in prav, ali niso tudi ravno taki naprednjaki osvobodili ameriško deželo? Vsaka svoboda ne dežela je bila po takih možih osvobodjena, možeh, ki so bili pripravljeni žrtvovati svoje življenje za domovino. Ti možje niso hoteli nič, kar ni bilo njihovega, hoteli so samo to, kar je bilo prav.

Kar se tiče pravice, ta še nikoli ni in nikdar ne bo vladala pod imenom Avstrije.

Naša kruta vlada je takoj pričela z delom, da se zatre to gnezdo veleizdajalec, anarhistov, revolucionarjev, itd. Prišlo se je paziti, kdo da sem prihaja, kdo dobiva pisma iz te dežele, odpirala so se pisma, preiskavale osebe, pričeli so se procesi na Hrvaškem, Kranjskem, Češkem in sploh po vseh slovanskih deželah. Pričeli so zapirati in mučiti osebe, ki so hotele svetu pokazati, da je Slovan ravno tako človek, kot je Nemec ali Madžar.

Vse to ni nič pomagalo, število vernih je rastlo. Slovan se zaveda, da Avstrija je videla, da je treba nekaj storiti in to hitro. Kot Nero, ki je dal zažgati Rim, ter je potem obdolžil kristjane tega čina, in katere so potem klali, žgali, metali zverinami in mučili jih na vse strašne načine, ravno tako je ta zmag postal (kot je že G. Gram poročal pod tem naslovom) svojega prestolnaslednika Ferdinanda, da se ga iznebi, in obenem obdolži Srbe umora.

Ni pomagalo, da so Srbi že prej opazili, kaj da Avstrija namerava. Srbski konzul je takoj prispel, da naj ne gre Ferdinand v Sarajevo. Po umoru je Srbija zastoj dokazovala, da je nedolžna, da rada prepusti velesilam celo preiskavo. Tega Avstrija ni hotela, ker močje bi se v takem slučaju odkrilo pravega morileca. Hotela je, da zavzame Srbijo, kakor je poprej Bosno in Hercegovino. Mislila si je, da bo to lahko: po dveh vojnah izmučeni Srbi se bodo kmalu predali.

Poslala je srbskem narodu zahteve, kakoršnih bi noben svobodni narod ne mogel sprejeti. In Srbi, ki so se bojevali, več kot tri sto let proti turški sili, bojevali za slobodo in vero, so tudi sedaj, če tudi še krvavi, ranjeni in izmučeni od zadnjih dveh bitk, prešli so za orožje misleč, raje poginemo svobodni kot pa da živimo kot švabski sužnji. In svet je zopet pričel gledati, kako Srb umira.

Boj se je pričel, nemški Viljem je rožljaj s sabljo in kričal: "Roke proč, vi drugi! Glejte, kako bode strgal črni orel izmučenega in ranjenega sokola in nam na pravi prosto pot do Egejskega morja." Ostale države, ki so poprej vedno kar mirno opazovale krivice, katere so se delale Slovanom, tega zavratnega napada na južnaški srbski narod niso mogle mirno gledati. Slovanski ruski narod se je prvi premaknil, za njim Francozi in Angleži, in boj, kakoršnega svet še ni in gotovo več ne bo videl, se je pričel. Ta boj zanima tudi naš narod, ker posledice nam bodo prinesle ali zlato svobodo, po kateri hrenimo, ali pa ostanemo zatirani, kot smo bili dosedaj.

Zivljenje pod nemško Avstrijo smo že videli, vemo, kako je z nami ravnala pred to svetovno vojno. In v slučaju, da je zmagovala (česar se pa ni treba bati) in postane mogočnejša, kako bi potem ravnala s svojimi sužnji Slovani, lahko sprevidite iz sledečih vrstic, ki sem ravno dobil od poštenjaka, znanega po celem Kranjskem. Pismo je dolgo, navedel bom samo ono, kar nas zanima. Pisano je v Ljubljani 21. XI. 1914 in poslano iz švabske dežele. Vzrok temu je, ker je mož hotel pisati resnico in ob enem ljubi zdravo glavo na ramenu.

"Neznosno žalostne razmere so danes pri nas, vzljete, temu se moramo navduševati za cesarja in domovino, in če nam zapoje mrtvaški zvonec. Pomislite, za domovino pod takim režimom! Kihni malo preglasno in že boš stal pred vojaško sodbo. Grozno veliko in to najboljših Slovencev, kot nekdanji župan Iv. Hribar, dr. Žrjav, dr. Prevostnik in mnogo drugih je bilo svobodno odpeljanih na Ljubljanski grad. Do 1500 sem jih videl odpeljati tja. Kaj je z njimi, ne vemo, čuje se pa, da jih je bilo mnogo postreljeno v čast domovini. Grozno, kaj? No, če je že pri nas tako, kaj je vse še moralo biti na Hrvaškem in v Bosni, kjer so naši bratje — po krvi in jeziku — Srbi doma! Pravijo, da se moramo bitti z navdušenjem za našega presvetlega cesarja. Hm, pustimo to! In za domovino proti našim sovražnikom? Kdo so ti naši sovražniki? Rus in Srb, pravijo. Včeraj sta mi bila brata, danes naj sta mi pa sovražnika, da po magam Nemci obvladati svet in sebe. Moj in vsakega dobrega Slovana zakleti sovražnik je le Nemec in tega je treba uničiti. Veruj mi, da te zverine že danes, ko se bijemo zanje, mnogo in mnogo upajo! Že danes, pravijo, kako nas bodo strli v prah, potem ko bodo Nemci vse premagali. To bode hvalečnost za vse to, kar delajo Slovani proti Slovanom v svoji preslepljenosti, ko se bijemo za Nemca, žalostno resnično! Vojno v vseh krajih že silno občutimo, ker je ves živč postal. Vsega je silno malo, in to tudi grozno drago, itd."

Iz tega pisma, katerega mi je pisal po celi Kranjski možak, lahko razvidite kako čuti danes vsak gravi Slovence. Zakaj zapirajo in streljajo naše prvake? In kaj nam obetajo po zmagi? In mi tukaj, v svobodni zemlji, naj se potegujemo za tako vladjo? Ne, in nikoli ne. Res je, da smo nekdanj kričali: Živio cesar! Ampak to je bilo predno smo zagledali dan, predno smo izvedeli, da je Bog ustvaril svet ravno tako za Slovence kot za Nemce. Danes pa, ko vemo da smo Slovenci ravno tako ljudje, kot vsak drugi narod, ne moremo več prenašati krivic. Ne moremo podpirati tako krivične vlade, katere nas je imela kot sužnje. Res je, da se naši pravi bratje Slovenci, Hrvati in drugi avstrijski Slovani bojujejo pod avstrijsko-nemško-turško zastavo, ampak ti so kot sužnji prisiljeni.

Ravno to se je za časa Lincoln godilo v tej deželi. Tudi tukaj so južni bogataši z bičem gnali svoje sužnje, da se bojujejo zoper svoje rešitelje. Da je pravica v dotičnem boju zmaga-la, vam je znano, in tako se bo zgodilo tudi v sedanji vojni. Srbi so zopet napodili avstrijsko vojsko in zavzeli Belgrad. Iz Nišša poročajo, da so Srbi v zadnjih dveh tednih ujeli štiri in dvajset tisoč Avstrijcev. Kaj mislite, da so jih ujeli zato, ker se haši fantje bojijo smrti? Ne, ampak zato, ker so naši fantje uvideli, da se bojujejo zoper svojo lastno korist, zoper svoje brate, zoper svoje rešitelje. Videli so, kako pasje postopajo z njimi nemški oficirji, da jih pošiljajo kot živino v smrt. In za to naj bi se bojevali? Ne, raje so se predali bratu Srbu, kateri jih, kot smo dosedaj še zmirom čitali, bratsko spoštuje.

Da bode Nemčija tepena, in Avstrija zdobljena, v prah, o tem ne dvomimo. Na teh avstrijskih razvalinah se bodo vzdignile nove države. Poljakom je že obljubljeno, če hi bodo dobili tudi svoje, in na jugu se bode vzdignila tudi nova država, Jugoslavija. In kje naj bo naša Slovenija? Ali naj se pridruži Hrvatski in ostalim bratom? Ali naj ziduje pod prokletstvom Nemca ali Italijana? V tem bomo v prvi vrsti odločevali mi, ameriški

Slovenci. Kot vidite, so naši pravi rodoljubi v stari domovini zaprti ali obojeni in postreljeni, in kateri so še tako srečni, da so pri življenju, ne smejo ziniti besedice. Mi Slovenci v Ameriki, ki imamo proste roke, bi morali poprijeti za njihovo delo, enako kot delajo Poljaki, Čehi in Hrvati. O tem je že zadnjič omenil v "G. N." g. Blatnik, ni pa omenil, kako da bi se organizirali. Oglasite se toraj možje, ki vam je sloboda in domovina pri sre-u, da pričemo. Jaz sem drugi z isto svoto kot g. B.

Priskočimo vsi, da vidimo enkrat koliko nas je Slovencev v Ameriki. In mislim, da se bode vsaki, katerega je mati učila "Oče naš" in kateri poje himno "Hej Slovenci" zgasil. Pripravimo se, ko pride dan delitve tega po krivem pridobljenega premoženja, ko se bode delila zemlja roparskih Habsburžanov, da bo-

demo tudi mi Slovenci vstali in zahtevali, kar je pred Bogom in svetom naše.

Mogoče bo kdo rekel, da so to samo sanje in da ni mogoče. Pred par desetletji so bili v Italiji Piemontezji, Calabrezji itd. In danes, po preteku polovice stoletja, stoji velika združena Italija. Pogledimo Kubo, ki je komaj pred par leti postala samostojna. In komaj pred par leti je izginila najstarejša dinastija na svetu, namreč stara Kitajska je postala republika. Zakaj bi se mi Slovenci ne mogli otresti švabsko-madžarskega jarma? Popolnoma lahko, treba je tudi tukaj, kakor pri balkanskih državah, sloge, in rešili se bomo težkega jarma.

Toraj složno, bratje. Vsaki sin majke Slave na delo, da rešimo kar je najbolj svetega na svetu. "Črna zemlja naj pogrnez tega, kdor odpade."

povelčana	—20
Nezgodan za Palavanu	—20
Nikolaj Zrinski	—20
O jetiki	—15
Odkritje Amerike, vez.	—80
Pasjeglaveci	\$1.00
Pavliha	—20
Pod turškim jarmom	—20
Pota ljubezni, 110 zvezkov	\$5.50
Potovanje v Liliput	—20
Poslednji Mehikanec	—20
Pred nevihto	—20
Prihajac	—30
Pregovori, prilike, reki	—25
Pri Vrčevem Grogi	—20
Princ Evgen Savojski	—20
Prst božji	—20
Punčika	—20
Pijanec	—40
Prva ljubezen	—50
Prava in nepravna ljubezen	—60
Pariški zlatar	—25
Razne povesti, vez.	—40
Repostev	—20
Randevouz	—25
Revolucija na Portugalskem	—20
Ribičev sin	—15
Robinson	—40
Roparsko življenje	—20
Rusko-japonska vojna, 4 zvezki	—60
Rinaldo Rinaldini	—25
Sad greha	—60
Senila	—15
Sita, mala Hindostanka	—20
Skrivnosti sreca	—50
S prestola na morišče	—20
Stanley v Afriki	—20
Strahovalci dveh kron, 2 zvezka	\$1.60
Sherlock Holmes, 1. 2.	—40
3. 4. 5. in 6. zvezek po	—80
Smrtno pri Kranju	—15
Sv. Genovefa	—20
Sv. Nuburga	—20
Sveta noč	—20
Srečolovec	—20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	\$5.00
Strelec	—20
Šaljivi Jaka	—25
Šopek lepih povesti	—20
Španska knjiga, velika	—30
Slovenski šaljičev	—35
Skozi širno Indijo	—35
Stiri povesti	—20
Strašna osveta	—50
Teggethof	—25
Turki pred Dunajem	—30
Tisoč in ena noč	\$7.00
Tiin Ling	—20
Timotej in Filemon	—20
Trije rodovi	—50
Uporniki	—30
V delu je rešitev	—20
Veliki vsevedec	—35
V gorskem zakotju	—20
Vrtomirov prstan	—20
Veliki trgovci	—30
Vojna na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
Vohun, ameriška povest	—80
Vitez iz rdeče hiše	\$1.00
Zalost in veselje	—45
Zadnji grof celjski	—30
Za tuje grehe	—60
Zlate jagode, vez.	—30
Zivljenjepis Simon Gregor-čiča	—50
Zivljenja trnjeva pot	—30
Znamenje štirih	—30
Za krunom	—20
Z ognjem in mečem, 7 zvez.	\$2.00
Zivljenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa	—75

Bitka pri Visu	—30
Boj za pravico	—40
Boj s prirodo	—15
Božični darovi	—15
Burska vojska	—20
Car in tesar	—20
Cerkvica na skali	—15
Cesar Jožef II.	—20
Ciganova osveta	—20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	\$5.00
Človek in pol (Cankar)	\$1.00
Črna žena	—60
Črni bratje	—20
Cvetina borogradska	—35
Cvetke	—20
Dama s kameljami, broš.	—80
Deseti brat (Jurčič)	—60
Detelja	—25
Devica Orleanska	—30
Don Kižot	—20
Dobrota in hvalečnost	—60
Doma in na tujem	—20
Dve povesti	—20
Dve čudopolni pravljici	—20
Erazem Predjamski	—20
Evstahija dobra hči	—20
Eno leto med Indijanci	—20
Fabiola	—35
George Stephenson, oče železnice	—20
Godčevsk katekizem	—20
Gozdovnik, 2 zvezka	—80
Grizelda	—10
Greh in smeh	—50
Grof Radecky	—20
Grof Monte Cristo, 2 zvez.	—20
ka, broš.	\$3.00
Grofica beračica, 100 zv.	\$5.00
Hedvika, banditova nevesta	—20
Hirlanda	—20
Hildegarda	—20
Hlapec Jernej	—60
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—20
Ilustrovani vodnik po Gorenskem	—20
Izdajalec domovine	—20
Izlet v Carigrad	—20
Ivan Resnicoljub	—20
Izanami, mala Japonka	—20
Izidor, pobožni kmet	—20
Jama nad Dobrušo	—20
Jaromil	—20
Jetnikovi otroci	—50
Kapitan Maryat., morski razbojnik	\$1.00
Krištof Kolumb	—20
Knez črni Jurij	—20
Krvava noč v Ljubljani	—40
Križana umiljenost	—40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Kako se je pijanec spreobrnil?	—50
Kukelev stjan	—15
Laznjivi Kljukec	—20
Leban, 100 beril	—20
Lepa Vida (Cankar)	—80
Ljubezen in nasčevanje, 102 zvezka	\$5.00
Maksimilijan I.	—20
Mati, socialen roman.	\$1.60
Močni baron Ravbar	—20
Mlinarjev Janez	—40
Malomestne tradicije	—25
Mrtvi gostac	—25
Musolina	—30
Mir Božji	—70
Mirko Poštenjakovič	—20
Mladi Samotar	—15
Na različnih potih	—20
Na valovih južnega morja	—15
Na bojišču	—35
Na indijskih otokih	—30
Na jutrovem	—35
Na preriji	—20
Naseljenci	—20
Na divjem zapadu, vez.	—60
Najdenček	—20
Nesrečnica	—25
Narodne pripovedi, 1. 2. 3. in 4. zvezek po	—20
Nedolžnost preganjana in	—20

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	--25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	--50
Angleščina brez učitelja	--40
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	--40
Berilo prvo, vezano	--30
Berilo drugo, vezano	--40
Berilo tretje, vezano	--40
Dobra kuharica, vezano	\$3.00
Domači zdravnik	--50
Domači živnozdravnik	--50
Evangelij	--50
Fizika in kemija, vezano	--50
Hitri računar, vezano	--40
Katekizem veliki, vezan	--40
Katekizem mali, vezan	--15
Kubična knjiga	--40

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrli so v Ljubljani: Jakob Molek, mestni uboječ, 71 let. — Julij Bajt, duinar, 22 let. — Zofija Cizelj, hči železniškega zavirača, 5 mesecev. — Fran Petkovšek, delavec, 46 let. — Peter Pavlovič, krojaški pomočnik, 69 l. — Henrik Achatz, strojni ključavničar, 24 let.

Umrli je v Spodnji Šiški Berta Zalta, roj. Schwingshakl.

Umrli je v Presbamu pri Dunaju redovnica Marija Baltić iz Ljubljane.

Ustreliti se je poskusila 30. novembra v Selu pri Radovljici 23-letna zasebnica Ljudmila Jeglič. Težko ranjeno so jo prepeljali v deželno bolnišnico v Ljubljani.

Padla sta na južnem bojišču rojaka Krčon iz Kranja in Tomazin iz Doba.

Pogreša se Jožef Perhaj, kočijaž pri Doberletu v Ljubljani, ki je bil na severnem bojišču pri domobranskem polku št. 27, 5. stotniji.

V ruskem vjetništvu. Oglasil se je iz vojnega vjetništva Viktor Rozman, deseterik 27. domobranskega pešpolka, doma iz St. Vida nad Ljubljano, ki je bil dne 26. avgusta ranjen pri Lvovu. Nahaja se v ruskem mestu Kurgan, nedaleč od avstrijske meje; piše, da se dobro počuti. — Kakor je bilo čitati v seznamu izgub št. 27, je na severnem bojišču padel stotnik 87. pehotnega polka Alojzij Ogorčec iz znane narodne rodbine v Škofljič. "Polar Tagblatt" je 28. novembra priobčil sledečo notico: "Od mrtvih vstal. Stotnik Ogorčec 87. pehotnega polka, čegar smrt je javil seznam izgub, še živi in se nahaja, kakor nam javljajo njegovi znanci, v ruskem vjetništvu." — Dr. Janko Kotnik, profesor na realni gimnaziji v Banjaluki, rezervni poročnik v bosensko-hercegovinskem polku št. 4, je bil 4. septembra na severnem bojišču ranjen in prepeljan v Holm, potem v Moskvo. Zdej se nahaja v Rybinsku na severni Volgi, kjer se bo popopnila po pravi. — V mestu Celjansk v Sibiriji je od 20. oktobra ruski vjetnik stud. phil. Frane Možina. — Oglasil se je iz vojnega vjetništva Ivan Uranič, četovodja 17. pešpolka, ki je bil v 26. seznamu izgub naveden kot mrtve. Pisal je svojim sorodnikom, da je bil težko ranjen. Rusi so ga pobrali. Sedaj se nahaja v Novem Nikolajevsku v Sibiriji. Tam je okreval in godi se mu dobro.

Regunci. Iz Idrije poročajo: Poljski župnik Štefan Bilinski je dospel v Idrijo. Ker je tu več beguncev s Poljskega, sedaj so se zopet vrnilo železničarji, hode jim precej ustreženo, ko bodo imeli domačina v svoji sredi. Gospod spoveduje svoje rojake, ob nedeljah hode imel službo božjo na Marofu, kjer je več poljskih družin in tja bodo lahko došli tudi drugi begunci, ki stannjejo v Sp. Idriji. Tako bodo v cerkvenem oziru preskrbljeni. "Tudi v telesnem se ravno ne pritožijo, a le hrepenje po svoji domovini. Zalostni so radi tega, ker bodo dobili svoje kraje opustošene. Zopet smu došli železničarji pripoveduje, da se po nekaterih vaseh ne pozna ne hiš, ne vrtov, ne potov, niti alj travnikov. Vse je razrito, požgano, razstreljeno ali globoko zvoženo.

Tri ali štiri vrste moke. "Neue Freie Presse" poroča: Dne 30. novembra objavljena brzojavka pravi, da sta se avstrijska in ogrska vlada sporazumeli glede nakupnih cen za žito in moko ter glede enakomernosti ureditve prometa mlekovskih izdelkov. Kakor v Nemčiji, se bodo tudi v Avstriji določile maksimalne cene v raznih kronovinah posebej; glede načel te določitve je prišlo sedaj do sporazuma. Enakomerna ureditev prometa za moko se bo izvršila najbrže tako: V Avstriji in na Ogrskem je prišlo deseterik od moke 0 sedem do osem vrst v promet. To se bo izpremenilo. Žito bodo zmelili v 3 ali 4 vrste moke. Težje je bilo za promet, da je bilo iz enega centa dobili 7 do 8 vrst moke. Sedaj se bo to izenostavilo. Prometna regulacija mlekovskih izdelkov je zamišljena tako-le: V bodoče naj se iz enega centa moke dobi več mlekovskih izdelkov. Dolež jih je bilo 73 do 75%, ostalo so bili otrobi. V bodoče se bo dobi 80% moke. Nadalje naj se uredi tako-le: Dolež je bilo mogoče moko čisto porabiti za kruh in peciva. V bodoče bo za pecivo vzeti samo 15% čiste (nemečane) moke. To bo fino pecivo. Od ostale

lih 65% moke se bo 15% zmešalo procentualno s 30% ječmenove moke, tako da bo vzeti za pecivo 30% ječmenove moke in 70% pšenične ali ržene moke. Ostalih 50% moke se bo zmešalo z ječmenovo, koruzno in krompirjevo moko tako, da bodo ti dodatki dosegli 30 do 35%.

Moka in njeno nadomestilo. V starokrajških listih beremo: Za ljudsko hrano je posebno v vojnih časih moka največjega pomena. Kadar zmanjka kruha, tedaj preti največje zlo vsej deželi. Da se prepreči to zlo, deluje vlada v dveh smereh. Prvič skuša omejiti zasebno potrebo na najpotrebnejši minimum, drugič pa skuša dati nadomestila za moko. Živno, drobnico in perutnino se naj ne hrani s kruhom ali krompirjem, temveč z drugimi živili. Pri pečenju kruha pa se naj ne uporablja le čista moka, temveč se naj pri- denejo do 30% druge zmesi. Ta kruh se bo imenoval vojni kruh in se je vpeljal s 1. decembrom. Kot nadomestila za čisto moko pridejo v poštev: zmleti krompirjevi žličniki, ki so primerni za navadni kruh in slično pecivo; valjčena krompirjeva moka, ki je za boljše pecivo in ki je najboljšo nadomestilo za pšenično moko; škrobna moka iz krompirjevega škroba je pa najboljšo pecivo in se prideva le pšenici. Kakor so dokazali strokovnjaki, se dobi s tem, da se primeša pšenični moki 50% ječmena in 20% krompirjeve moke, zelo redilen in dober kruh. Potrebno bi pa bilo, da bo ta kruh ceni in da se bo tudi delal, da vzame država za ta kruh monopol, in sicer na ta način, da kupi država sirke, pšenico, žito, ječmen in ga potem odda kmetom, da izdelujejo pod državnim kontrolom tak kruh. Poleg tega pa osnuje država tudi za kmete sušilnice, da ne zgubejo poljski pridelki. Potrebno pa je tudi, da poskrbi država za to, da se izdeli, čjo v tovarnah za umetna gnojila tudi neorganične snovi za živila. Posebne važnosti pa je tudi, da se uredi vprašanje glede licenčne trdnice Etti na Dunaju, ki ima za vso monarhijo generalno licenco za sušenje krompirjevega škroba, ker noče ta trdnica oddati svoje licen- ce drugemu, kot samo vojski. Če se uvažujejo vse te potrebne zahteve, potem smo preskrbljeni z moko in s tem tudi z živili.

Trgovina z vinom. Izredno dobro vino so obrodile letos trte. Pa čeprav je cena vina zelo primer- na, vendar ni vsled vojnih dogodkov toliko kupec kot druga leta. Vinogradniki pa ne smejo dati radi tega vina pod ceno, ker kup- cev bo gotovo še dosti in letošnje dobro vino bo gotovo prodano. Zadržna številka "Gostničarja" prinaša okle na gostilničarje, da kupujejo le domače vino. Gotovo je, da bodo tudi gostilničarji sledili temu pozivu. "Deželn zveza gostilničarskih zadrug" na Kranjskem je pripravljena posre- dovati za kupce z vinom in tja naj bi se obrnili tudi goriski in štajerski vinogradniki. Upošteva- ti pa je tudi treba, da nima Nem- čija zadostno vina in da je sedaj prav lepa prilika, da si osvoje tudi naša vina tamošnjih trg. Za o- svojitve trga pa se je treba po- brigati. Iz vsega tega pa sledi, da bo vsakemu vinogradniku mogo- če, da proda svoje vino, in sicer dobro, če se ravna po tem, da je malo počakati in prodati za pri- merno (ne predrago) ceno bolje, kot pa prodati pod ceno v svojo škodo.

Mleko se je podražilo. Mlekari- ce v Ljubljani in okolici so s 1. decembrom podražile mleko za 4 vinarje pri litru. Nekateri stranke ga bodo sedaj jemale polovico manj, druge ga pa sploh opustile in nadomestile s čajem in s pre- žganko. Podraženje bo za revne družine obuten udarec.

ŠTAJERSKO.

Sestra srbskega kralja gospa Poliksenia Prešern je v svoji vili v Peggau v starosti 82 let umrla. Bila je poročena z advokatom dr. Prešernom v Birkfeldu, pa že več let od njega ločena. Začetkom vojne proti Srbiji se je tudi proti tej stari gospe začela preiskava, ki je pa le dokazala njeno popol- no nedolžnost.

Regunci. Iz Polzele poročajo, da je dospelo tja 440 galitskih be- gunciev.

Imenovan je mariborski gimna- zijski ravnatelj dr. Jože Tomlin- šek za nadzornika telovadbe na srednjih šolah po južnem Tirol-

skem, Kranjskem, v Primorju in v Dalmaciji.

Patrona — igrača. Dvanajstlet- ni sin mizarkega mojstra Maks Jezernik iz Ostrošan pri Celju se je mudil 28. novembra v delavnici svojega očeta. Mizarški pomoč- nik Ivan Juvan se je ravno igral z ostro patrono. Vtaknil je patro- no v železno preluknjano orodje in je dečku grozil, da bo nanj u- strelil. Ko je Maks hotel prestra- šen zbežati, je Juvan z udarcem res sprožil patrono, ki je dečka ranila. Proti Juvanu so vložili o- vadbno.

Iz neprevidnosti ustrelil prijatelja. Dne 29. novembra je bilo v Čajkarkarjem mlinu v Ključar- rovu pri Ormožu več fantov. 19- letni delavec Ivan Gasperič je snel puško, ki je visela na steni, in jo je, menč, da ni nabita, na- meril proti svojemu 17letnemu prijatelju Francu Meško, rekoč: "Poglej, tako-le bomo šli na Ru- se!" Takoj nato je pa počilo. Me- ško je bil zaved na desnem sencu in je kmalu nato umrl.

Padla sta. Iz Celja poročajo: Na severnem bojišču sta padla rez- zerni poročnik 47. pešpolka Lu- bert Braun, sin hlaščarja poljskega S. Brauna, in rez. poročnik Leitner, bivši profesor na celjski višji gimnaziji.

V ruskem vjetništvu je Vladi- mir Cepuder, kaplan pri Sv. Rup- ertu v Slov. gor. Pisal je svojo- mu očetu, šolskemu vodji Cepu- ru v Ljubljani iz mesta Hodšent v okraju Samarkand.

Smrtina kosa. V Gradcu je umrl bivši brivec v Mariboru Fran- c Kral. Širša javnost ga pozna od leta 1909., ko je pri ožjih deželno- zbornih volitvah v splošni kuriji spodnjaštajerskih mest in trgov napram socijalistu Horvateku propadel. Kral je bil mariborski občinski svetovalec, član graške trgovsko-obrtne zbornice, pred- sednik raznih obrtniških organi- zacij itd. Vredil je tudi znano dru- štvo "Arbeitersechutz"; dogodki v tem društvu so mnogo pripo- mogli, da se je Kral umaknil iz javnega življenja in se celo pre- selil v Mariboro. — V Mariboru je umrl vpokojeni železniški na- stavljence Fran Drevenšek, 77 let star. — Na Humu pri Ormožu je po daljši bolezni umrla Ana Zida- rič, vdova po bivšem županu.

Zbirka za Rdeči križ po farnih cerkvah lavantinske škofije je vrgla 35.424 K.

Poljski begunci so se nastanili na gradu Vurberg pri Ptuj. Vseh poljskih beguncev je sedaj na Sp. Štajerskem 7478 oseb. O kakih nalezljivih boleznih med njimi še doslej ni bilo slišati.

Požar. Od Sv. Trojice v Slov. gorinah poročajo: V Zg. Porčicu je zgorelo gospodarsko poslopje zakonskih Črnce. Hišo so komaj rešili.

Tat. Pekovski učence Anton Kokol je svojemu mojstru Majee- noviču v Pobrežu pri Mariboru ukradel 44 K in je z njimi pobeg- nil.

Pasji kentumac je za Maribor odpravljen.

Občinske volitve v Zagorju pri Pilšanu so razadi nepravilnega razpisa razveljavljene. Upati je, da bo prišel sedaj vendar enkrat mir in redne razmere v to občino.

PRIMORSKO.

V ruskem vjetništvu se nahaja notar iz Podgrada Tono Sorli, ki je kot poročnik 47. pešpolka od- šel na bojišče.

Ranjen je bil na južnem bojišču Karol Terčič, bivši načelnik Orla v St. Ferjanu. — Infanterist A. Krpan je bil na severnem bojišču ranjen in se muči zdaj v Gorici. Tam so ranjenega napadli trije divjaki, ga pretepli in na glavi težko poškodovali. Žal, da se jim je posrečilo pobegniti. Krpan je moral iti v bolnišnico.

Umrli je v Trstu v 68. letu Jurij Titz, c. kr. ravnatelj pomožnih ur- adov v pokoj. Bil je vodja poli- cijske službe v Trstu in na tem polju odlični strokovnjak. Rodom je bil iz ljubljanske okolice.

Nov most. Iz Zagrada poroča- jo: Dne 1. decembra je blagoslo- vil goriški nadškof dr. Sedej novi most čez Sočo, ki ga je zgradila država. Stal je 700.000 K. Slavlja se je udeležil tudi namestnik princa Hohenzolna, zastopniki skor- raj vseh furlanskih občin in veli- ko ljudi. Namestnik je pohvalil v svojem italijanskem govoru vrlo furlansko prebivalstvo, ki je na- vdušeno pohitelo zvesto cesarju in državi pod orožje. Tisočbrojna množica je navdušeno klicala ži- vio vladarju tudi med domoljub- nima govoroma deželnega glavar- ja prošta dr. Faiduttija in župa- na Visintina.

KOROŠKO.

Fcm. Potiorek je bil imevan za častnega mečana celovškega.

Peki v Celovcu so hudo razbur- jeni, ker jih čaka primerna ka- zen. Pri reviziji peceva se je nam- reč dognalo, da nimajo ne velike ne male zemlje predpisane teže in vsled tega so bili peki ovadeni in bodo kaznovani po § 7. cesar- ske naredbe z 9. avgusta 1911.

OGLAS.

KRASNI FOTOGRAFIČNI STENSKI KOLEDAR

z vašo lastno fotografijo napra- vim **ZASTONJ** vsake- mu, kdor naroči ducat slik. Vsakemu jamčim, da bo s ceno, kakor tudi z mojim delom zado- voljen. V predelovanje vzamem tudi vse kakoršnekolik slike ter računam po delu, kakoršnega kdo zahteva. Cene zelo nizke. Roja- kom v Milwaukee, West Allisu in okolici se nudi sedaj lepa prilika nabaviti si tak koledar, ki je kras za vsako hišo, ali lepo darilo za novo leto svojem v staro domo- vino. Torej požurite se, ker od- dajal jih bodem le do konca ja- nuarja 1915, oziroma dokler mi zaloga ne poide.

Za obilen poset in naročila se priporočam.

Frank Skok, slovenski fotograf, 438 — 52. Ave., West Allis, Wis. (11—12 2x v t tor - pet)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1915

Sedaj smo začeli razpošilja- ti naš Koledar za leto 1915 onim, ki so nam že poslali na- ročnino. — Letošnji koledar je izvanredno zanimiv ter vsebuje med drugim številnim čitvom tudi znamenito raspravo načelnika tajne službe Združenih držav, Williama J. Flynna: "ČRNA ROKA IN NJE DELOVANJE", v kateri popisuje pisatelj resnič- no zgodbo, kako je s svojimi po- močniki zasledoval in končno u- gonobil zločinsko družbo, ki živi od izsiljevanj, ponarejanj in za- vratnih umorov. Že sama ta po- vest je vredna male svote. Poleg tega je še nebroj drugega zani- mivega, poučnega in zabavnega čtiva. Prepričani smo, da bo le- tošnji Koledar izvanredno uga- jal našim čitateljem. Cena: 30c.

Ker je vsled uvedbe paketne pošte poštuna za Koledar razli- čna, veljajo za posamezne države sledeče cene:

Koledar stane 30 centov s poštni- no vred za sledeče države: Connecticut, Rhode Island, De- laware, District of Columbia, Ma- ryland, Massachusetts, New Jer- sey, New York, New Hampshire, Ohio, Pennsylvania, Vermont.

Koledar stane 35 centov s poštni- no vred za sledeče države:

Alabama, Maine, Florida, Geo- rgia, Arkansas, Illinois, Indiana, Louisiana, Iowa, Oklahoma, Ken- tucky, Kansas, Michigan, Minne- sota, Mississippi, Montana, North Dakota, South Dakota, North Ca- rolina, South Carolina, Nebraska, Tennessee, Virginia, West Virgi- nia, Wisconsin.

Za še bolj oddaljene države stane Koledar 40 centov s poštnino vred. — Te države so:

California, Washington, Ore- gon, Nevada, Arizona, Colorado, New Mexico, Wyoming, Utah in Idaho.

V naši podružnici Frank Sak- ser, 6104 St. Clair Ave., Cleve- land, O., pri L. Balantu v Bar- bertonu, O., in pri Frank Lebenu v Forest City, Pa., pri Charlesu Zgoncu in pri Jakobu Petrichu v Chisholm, Minn., pri Chas. Kar- lingerju, 3942 St. Clair Avenue, Cleveland, O., pri Antonu Kikelj, 1116 Franklin Ave., Youngstown, Ohio, pri Ivanu Pakju v novi zla- tarski trgovini nasproti Cone- maugh pivovarni na Chestnut St., Conemaugh, Pa., se prodaja naš Koledar po 30 centov.

Kdor naroči Koledar, naj se osira na te cene.

Naročite ga pri: SLOVENIC PUBLISHING CO 62 Cortlandt St., New York City OGLAS.

HARMONIKE

bodim kakoršnekolik vrste izdelam in popravim po najnižjih cenah, a dele trpešno in samostojno. V popravu mas- sivno vsakdo pošlje, ker sem se nad to let tukaj v tem poslu in sedaj v svo- jem lastnem domu. V popravu vsemih kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršnega kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL

1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Za vsebino oglasov ni odgovor- na ne uredništvo ne upravitelstvo.

Kje se nahaja JOHN FINK? Do- ma je iz Gaberja pri Grosup- ljem na Dolenjskem. Prosim ce- njene rojake, če kdo ve za nje- gov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi svojemu bratrancu: Joe Smith, Box 16, Frederick, Colo. (28-30-12)

NOVO! "SVETOVNA VOJNA".

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zem- ljevidom Avstro-Ogreke.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu društvu vdov in sirot" padlih slovenskih moč v sedanji vojni.

Rojaki, pomagajte dobri stvari! Cena zvezka 25c. Naroča se pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145. St., New York, N. Y. (30-10-30-12)

NAZNANILO.

Čenjenim rojakom v Clevelan- du in v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR, kateri je pooblaščen pobirati na- ročnino za "Glas Naroda" in iz- davati pravoveljavna potrdila in ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem

Upravištvu Glas Naroda.

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri se na- meravali potovati v staro domovino ta teden ali na- moravajo potova v pri- hodnje, naj ostanejo na svo- jih mestih, ker so vse paro- brodne družbe prekinile za nedoločen čas s prometom. Kadar se zopet razmere pre- drugačijo, bodemo prava- časno poročali na tem me- sta.

Tvrdica Frank Sakser.

OGLAS.

Čenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA iz najboljšega grozdja.

Lansko rdeče vino po 45c gal., staro rdeče vino po 50c galona, lansko belo vino po 50c gal. in najboljše staro belo vino po 55c gal. 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12.00; 10 gal. pa \$25.00. Vino pošiljam po 28 in 50 gal. Vinarna in distilerija blizo po- staje. Potovalni zastopnik je g. M. Zugel.

Pošljite vsa pisma na: STEPHEN JACKSE, Box 161. St. Helena, Cal.

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljavte ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100 K je sedaj \$20 s poštnino vred.

Brzojaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, naj- manje pa denarje poslati potom brzojava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

DOMAČA NARAVNA OHIO — VINA kakor Delaware, Catawba, Ives, in Concord prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

Concord rdeče vino:	Catawba belo vino:
Sod 6 gal. \$ 5.50	Sod 6 gal. \$ 7.00
Sod 10 gal. 8.00	Sod 10 gal. 11.00
Sod 25 gal. 16.50	Sod 25 gal. 24.00
Sod 50 gal. 30.00	Sod 50 gal. 42.50

Delaware belo vino, sod 10 galon \$13.00. Sod, 25 galon \$28.00. Sod 50 galon \$50.00.

Pri vseh teh cenah je vojni davek že uračunan. Vina so popo- nomna naravna, za kar jamčim. Naročilu je pridejati denar ali Money Order.

Iz Missouri.

Najboljše vino v zadnjih dvajsetih letih.

CLARET rdeče, CONCORD rdeče po 55c. galon. IVES črno, ELVIRA belo po 65c. galon. RIESLING belo po 75c. galon.

Žganje kuhano po starokrajškem načinu.

Pravi TROPINJEVEC po \$3.25 galon. JABOLČNIK po \$3.00 galon. BRESKOVEC po \$3.50 galon.

V cenah pri vinu in žganju je vračunjen tudi davek.

Pri vinu so sodi od 50 galon prosti in manjši sodi stanejo \$1.00 komad. Žganje se pošilja direktno od kmetov in je posoda zastoj. Naročila sprejema iz prijaznosti

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Obenem pa tudi naznanjam, da imam veliko množino najfine- ječa dreva, rož in trti, posebno priporočam konstant (maroni), češnje in vse vrste češnje Europe po najnižjih cenah.

Imenik padlih, ranjenih in vjetih naših rojakov v sedanji evropski vojski.

Sestavljen po izvirnih poročilih vojnega ministrstva s posebnim ozi- rom na vojne oddelke, pri katerih služijo Slovenci. Ta imenik sestavljen je po abecednem redu in sicer: od kje je kdo doma, leto rojstva, kateremu vojne- mu oddelku pripada l. t. d., tako da lahko tukaj najdete onega, za katerega bi radi vedeli. Pri padlih navedeno je kje so padli in kje so pokopani, pri ranjenih pa v kateri bolnišnici se nahajajo, tako da jim lahko pišete. Nikjer drugje ne morete dobiti tako točnih podatkov, kakor v tej knjiž- ci. Cena isti je 25 centov pri

Felix M. Dolinar,

45 Vesey St. Dept. G., New York, N. Y. Pazite na Dept. "G". Kdor želi razprodajati knjižico naj si piše po pogoje.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja: belo vino po 70c. gallon črno vino po 50c. Dročnik 4 gallon za \$11.00 Brinjevec 12 steklenic za \$12.00 4 gallon (sodček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

3308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je \$1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Melodije.

Ivan Cankar.

Zadnjič sem šel po tisti ozki, z novim peskom posuti poti zad za ljubljanskim kolizejem. Se zgo-
daj je bilo; jutro megleno in pu-
slo. Mislil so mi ležale na duši ka-
kor kamenje na Krasu. Ni ga člo-
veka, ki bi nikoli ne obupaval
nad seboj in nad samim Bogom;
in ki bi nikoli ne pozabil, da je
užil tisočero nezkušenih dobrot,
stotero nepoplačanih ljubezni. In
tako sem mislil, da sem užaljen
in narečen ter da so krivice de-
lali z menoj.

En glas, en blisk.
Od nekod, nič ne vem odkod,
se je oglasila mehka arija iz Tru-
badurja. Presunilo me je, da sem
vztrepetal; trepetajoč se spom-
nil nase in na vse, kar je bilo.

Ta kolizejski park, ki je zdaj
sam svoj žalostni spomenik, se je
razširil pred menoj, se mi je pri-
kazal v toliki resničnosti in v ta-
kem sijaju, kakor ga nisem vide-
l poprej, ko je živel. Žožila se je
pot; bila je tiha, sreča ljubna. S ko-
stanjem je padala težka rosa v
travo in na pesek, potrkavala je
v listju in vejevju. Zaskripala so
tam ogromna vrata in v park je
prišlo dekle, roso na belem šal-
u, na licih in na mladi duši. Ne ma-
ram je opisati, da bi z neprimer-
no besedo ne užalil njene čisto-
sti; ali njena podoba je živa v
meni.

Ti, malodušnež, če si imel pra-
vico do nezasičene sreče takega
trenotka, ti se pritožuješ? —

Šel sem zadnjič mimo pred-
mestne križne. Slišal sem pesem
in sem zardel. Spomnila me je na
mojo največjo sramoto, na živ-
ljenje, ki ni človeka vredno. Na
tako življenje namreč, ko sede
žival za mizo, zataji Boga in du-
šo ter pravi, da je srečna. Ta me-
lodija me je mahnila po glavi ta-
ko močno, da me je zazeblo. Ko-
liko bolesti je bilo v njej; koliko
sramežljivo in strahopetno zata-
jenih solz!

Kdo si? Ponižal si se bil med
smeti in otrobe, ali Bog te ni zapu-
stil, ker drugače ne bi spoznal in
spoznatil mogel, kje da si in kde
da si! —

Zadnjič sem šel proti Rožniku
svojemu milemu domu. Na cesti
so zapeli fantje-rekruti:

Je pa davi slane pala
na zelene travnike...

To je melodija, ki mi nikoli
več ne pride iz spomina; zato, ker
nikakor od srea ne more najhuj-
ša radost. Če preudari človek, ko
liko je zmogel trpeti in koliko
uživati, preudari zmerom slabo;
zakaj mnenja je njegova natu-
ra od njegove misli. Nisem nam-
reč upal, da bi mogel kdaj v naj-
večji nesreči, v sramoti, poniž-
anju in trpljenju s popolnoma svo-
bodnim in čistim veseljem už-
ivati slovensko narodno pesem. Da
bi moglo to moje srečje, ki je toli-
ko preneslo, še igrati se, smejati
se, kakor dete!

Nesrečnež! Dobrote, tega spo-
znalja si bil deležen, pa še več
odkoda si bil, čemu da je! —

Vse, kar si živel, kar si govoril
in kar si delal, ima svojo melodi-
jo. Časih zelo smešno in nespo-
dobno. Spomnim se na človeka
na prijatelja, kakor mu ga me-
nami ni več para. Melodija, ki
me prikljice k njemu, je pust-
kvanta. Neka nesnažna melodija
me spominja na žensko, ki je vi-
ska in dohva v mojih mislih. Ka-
dar zaslišim popevko: "En star-
ček je živel..." — je kaj pre-
mojimi očmi Dragotin Kette; tam
v kotu sedi, gitaro ima v rokah
in poje.

Z vsakim obrazom, z vsakim
pogledom, z vsako besedo je zdu-
žena melodija. Vse drugo umrje
melodija ne. Spremlja te, kamor-
koli greš; podnevi stori, da po-
staviš kozarec na mizo in se zami-
liš; ponoči te vadrani iz sanj, te
tiho pokliče, te mlo spominu: "Ta
prijatelj, ki ga ni več, je tole za-
p..." — In še pravi: "S tem de-
kletom, ki te je rada imela, sta
tole poslušala!" — In nazadnje
pravi, čisto na uho se primakne
glas: "To je pela tvoja mati!"

Zdaj gre že pod večer mojega
dne; zdaj vidim, kako da je, in
plaho sišim.

Vsak hip je imel svojo melo-
dijo. Barve so zabledle, besede
so pozabljene, ostala je melodija.

Ni ga človeka, ki bi ne prepeval;
nobeden ni pozabljen. Nobeden
ni umil. Nič me ni strah, če jim
povem, da sem med njimi.

Ker prišel bo ta čas; če kmalu
ali pozno.

V eno. Vse moje ljubezni, vsa mo-
ja brezprimerna sreča, vsa moja
nezaslužena prijateljstva in vse
moje zvesto zastražene bolesti,
vse to se bo spojilo v eno pesem,
v eno samo melodijo, ki bo po ma-
terinski zbrala vse drugo skupaj.

To pesem bom slišal, ko bom
tiho spal.

Služba.

Stanko Majcen.

Dekla Marta je imela svojo so-
bico. V stanovanju solitatorja
Kerina je bilo sicer zelo tesno,
trije otroci so spali v eni izbi,
druga sta imela mož in žena za-
se, tretja je bila shramba veža in
dvorišče obenem — zelo tesno je
bilo, a Marta je imela svojo so-
bico.

V nedeljo zjutraj pa je rekla
gospa:
"Marta, kmalu bomo potrebo-
vali tvojo sobico. Četrtega otro-
ka pričakujem. Bila si vedno do-
bro dekle, ne boš me zapustila v
tem težkem času. Sobico boš da-
la. Štirin ne morem postlati v
eni izbi. Moj mož je čimdalje bolj
suroven. Vekanje, bedenje, pre-
stilanje... Kajne, Marta, da se
preseliš v kuhinjo?"

Tistega večera je prenesla Mar-
ta svoj zeleno pobarvani kovček,
dvoje velikih, motovozom preve-
zanih škafel in še tri kufce kril in
predpasnikov v kuhinjo. Ko je
sedela zvečer pri oknu, se ji je
zdelo, da se skozi okno njene
sobice vidi vse lepše, vse dalje na
predmestno poljano in da je zrak
ki veje vanjo, boljši, vonjavejši
in svežji. Tudi kos neba, ki se je
videl naravnost s postelje, je bil
epši. V okvirju kuhinjskega ok-
na ni stala niti ena prijazna zvez-
la; mesecev krajec je molel v le-
vi gornji kot svojo belo, obrito
oradlo kakor v posneh.

Marta si je postlala pri oknu,
in zaspanja o sobici. Štiri stene,
postelja in stol — a človek je
sam. Tako božansko sam, tako do-
brotno sam. Gospa solitatorje-
va ni zoperna ženska, mnogo zo-
rnejših je na desno in levo, a
res ljubi dan nategovati ušesa,
ničiti roke, privzdigovati noge
ni sami in edini gospe solitator-
jevi, to je vendarle muka. To-
la zvečer je rekla: "Lahko noč!"
in zaprla duri za sabo. Gospe so-
litatorjeve ni bilo več na svetu
za celih dvanajst ur — Marta je
bila sama. A zdaj je sobica zanj
caprta. Kam pojde srkat svežega
traka, kam se pojde poiskati, ka-
lar se ji bo zdelo, da se ne sliši
več, da se ne vidi več, da ne ve
več, kako ji je ime!

Ah, vsaj v nedeljo popoldne je
prosta! Marta je ob nedeljah za-
spala na trati, kjer so egle ne-
blagodišče marjetice, kjer se je
vsak hip pokadil čestni prah v
nos, v oči, lica, v lase, a zaspala
je pod solncem božjim prosta,
orosta, prosta...

Drugo nedeljo je rekla gospa:
"Marta, otrok veča kakor na-
poben. Moža sem srečno spravila
doma. Siromaku izpadajo lasje
od nervoznosti. Pisarna in četve-
ro otrok — to ni šala. A sama ne
morem ostati z njimi. Nedeljski
popoldan je tvoj; Bog, da ti ga
ločim pritrpati, a vsaj enega vz-
ni s seboj. Izberi si, katerega
ločeš. Bogdanček ti ne bo naga-
jal, Adela je ubogljiv otrok. Mi-
lanček te ljubi kakor mene, svo-
jo mater. Usmili se otroka, ki ni
videl solnce za ves teden!"

Marta je Milančku obula rdeče
solne, oblekla mu gamaše čez no-
zavice in mu potisnila vol-
teno kapo do ušes. Takega, vse-
ga okroglega kakor kepa, si je
posadila na roko in odšla z njim
skozi park. O drevesa, o ceste, o
sinja nedogled, kje je vaša mu-
zika! — Milanček je zavekal.
Kapa mu je bila prevelika. Marta
mu je kapa smela. — Ljubi lu-
dje, Franceelj od petega regimen-
ta, lepi Prestar, ki imaš vsako
drugo nedeljo prosto, kje so vaši
ljubeznivi obraz? — Milanček je
namrdnil usta: "Ool, dol!" Marta
ga je postavila na tla in ga
vedla kraj sebe za roko, sklanja-
joč se nad njim, da jo je bolelo
v levem ledju. "Milanček, pot-
oi! Kmalu bova sedela pa klopi
in gledala labude". Toda Milan-
ček ni potrpeč. "Domov, domov",
je jel vpiti in gospodje v glad-
kih, črnih svrtnikih so se ozirali.
Eden od njih je obstal, pogledal
Marti natančno v obraz in rekel:
"Škoda, da imate paglavca. Ali
niste nikdar sama, lepa dekle?"

Tistega večera je sedela Marta
v kuhinji pri petrolejki in pisala
pismo. Prestarju je napisala ce-
le štiri strani žalosti in trpljenja

in naposled mu je poslala čez se-
dem hiš in cest, v sedmo cesto,
sedmo hišo stotisoč svetlih po-
zdravov. Da ima človek vsaj pe-
trolejko! Ko leže množestvina,
nenasitna in nezadovoljiva obitelj
spat, se prižge taka svetilka, se
postavi na mizo in človek je pri-
njej sam, sam, sam... Ura tika-
ta in temi od noči minuto za mi-
nuto, a Bog s spanjem. Da je člo-
vek, spehan od dela, le pol urice
sam. Bdeč, sam in misleč svoje
misli...

In tretjo nedeljo je rekla gos-
pa:

"Tako, Marta, danes pripravi
petrolejko za goste. V veži mora
biti luč. Gospod boter, gospa bo-
tra, gospod župnik, teta, stric,
stara mama in možev edini prija-
telj, pisar Komar nas obiščejo.
Pripravila sem boljše večerjo, tu-
di moj mož bo dobro volje. Z
marem dobi deset kron več pla-
če. Toda kaj sem hotela reči: Luč
mora biti. V izbi prižgem visoko
svetilko, v vežo postavi svojo ma-
lo petrolejko... Mogoče dobiš z
marem dve kroni več, veš! Go-
vorila bom z možem..."

Tisti večer je ležala Marta v
postelji pri oknu, strmela v tem-
ni strop in računila. Mogoče dobi
z marem dve kroni več, nova pe-

trolejka stane krono in pol in pol
krona stane petrolej... Toda tež-
ko bo šlo! Pri živiji je vzeja ob-
leko na račun zvišane plače, ma-
teri je pisala, da bo kmalu lahko
kaj malega pošiljala domov...

Tudi brat v Ameriki se je pripo-
ročil...

Da ima človek vsaj svojo po-
steljo! Ali ni to kraljevsko? Iz-
tegne se, kakor si dolg, razmah-
neš roki in daš pljučem, da se
dvigajo in padajo, kakor jih je
volja. Tema je, da se delajo skr-
latne rože na stropu, nedeljsko
solnce je zašlo za hrib, saj ni bilo
svobodno, duri v sobico so za-
prte, za njimi veka teden dni sta-
ro dete z ozkim, neugnanim gla-
som — a človek ima posteljo.
Božega miru polno, v počitek
božji postlano, božjo svobodo di-
hajajo posteljo. In človek, v ro-
kah božjih truden do smrti, je v
njej sam, sam, sam...

Kje je JOHN MALI? Pred 2 leti
je bil v Yukon, Pa., prišel je pa
v Združene države pred 13 leti.
Za njegov naslov bi rada zve-
dela njegova hči. Ako je kate-
remu znan njegov naslov, naj
ga mi naznani, ali pa naj se sam
oglasí. — Annie Žnidaršič,
1119 Addison Rd., Cleveland,
Ohio. (26-29—12)

Izšla je

lišna knjiga:

"VOJSKA NA BALKANU".

Vsled vsestranske želje naroči-
li smo več iztisov te knjige in je
sedaj cenj. rojakom na razpo-
lago.

Knjiga "Vojska na Balkanu"
sestoji iz 13 posameznih sešitkov,
obsegajočih skupaj na večjem
formatu 192 strani. Delo je o-
premljeno s 255 slikami, tikajo-
če se opira balkanskih držav in
najvažnejših spopadov med so-
vražniki. Sešitkom je prideljen
tudi večji slovenski zemljevid bal-
kanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti po
15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa
stane s poštnino vred \$1.85. Na-
roča se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in
okolici naznanjamo, da je

Mr. M. PAPIĆ,

123 Frederick St., Steelton, Pa.,
naš zastopnik, ki je pooblaščen
pobirati naročnino za naš list
"Glas Naroda" in izdavatvi pra-
voveljavnega potrdila. — Cenjenim
rojakom ga toplo priporočamo.
Upravištvo "Glas Naroda".

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V KON-
DEZAVAH

Podpisal je izdaništveni
zastopnik
se tiskovne
sveto Alpe-
tiktura je
Alpenomadi
- ženskam in
moškim, in-
teri jo rabijo
srstalo v ba-
stih tednih
laste poslu-
ma, so hodo
kapašali in se
bodo odšli
Ravno take
srstne mešani v šestih tednih brada in hribe, ki ne
bodo izpadale in ne bodo postale sive. O tem t
daj popolnoma odpraviti ravnost, kosti, ki
zanje po rokah, nogah in hrbtenici. Rane, opaki-
ne, bole, ture, krante in karje očena, bradavice,
polenje nog, nablene hdi, odstraniti v trah dneh.
Moja zdravila so registrirana v Washingtonu,
vzamenja, da so čista in najbolj spoznana. Piliše
takoj se čustvi Poljane na cesti.

JAKOB WAHCIC,
1092 E. 64th St., Cleveland, O.
N. B. Opozorilo, ki bi raziti vaše zdravila brez
uprabe, plačam \$500.

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNK.

Slovenic Publishing Company
je prevzela v zalogo rojakom že
znano knjigo Rev. J. M. Trunka:

AMERIKA IN AMERIKANCI

Ni naš namen izreči na tem me-
stu kako kritiko, pač pa izja-
toma, da je to izvrstno delo, kate-
rega bi si moral nabaviti vsak ro-
jak v Ameriki, bodisi v lasten
poduk, bodisi kot darilo svojem
in posameznikom, na katerih bo
v stari domovini, kjer se gotovo
zanimajo stari ali sorodniki za
deželo, v kateri biva kak član
družine. Knjigo krasi nebroj le-
pih slik, med katerimi bo
marsikdo zapazil ali samega sebe,
ali pa draga znanca iz sedanjih
ali preteklih dni. Cudimo se le,
da je povprašanje po knjigi
primeroma majhno, menda radi-
tega, ker se ni vpriporilo zanj
kričeče reklame, s katero se spra-
vi v svet marsikatero drugo, ve-
liko manj vredno knjigo. Poseb-
no primerna je knjiga kot božič-
ni dar, ki ima trajno vrednost.
Cena elegantno v platno vezani
knjigi je \$2.50 s poštnino vred.
Za isto ceno se odplače knjigo
na katerikoli naslov v stari do-
movini.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.
na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika.
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak
lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-
bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod
tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne
države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov
in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem
odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

[Francoska parobrodna družba.]

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane

Poštni parniki so:

"APROVENC"

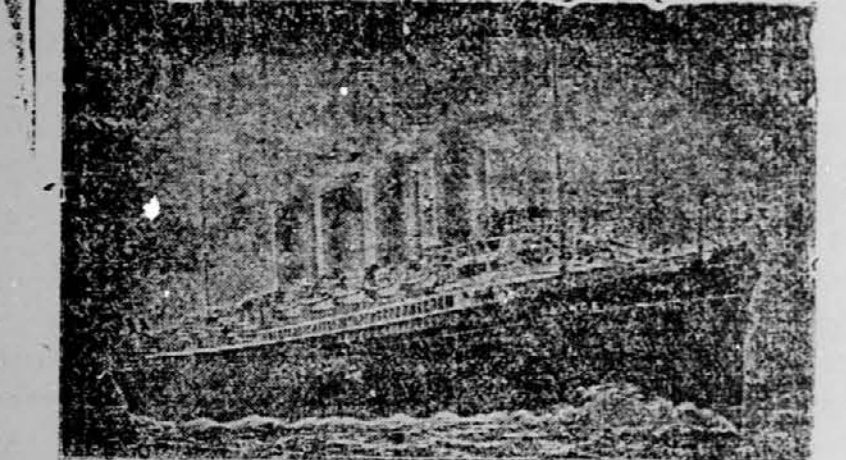
"LA SAVOIE" "EURE" "LORRAINE"

"LA FRANCE"

na dva vikenda

na dva vikenda

na dva vikenda

Ekspresni parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK
corner Pearl St., Chesebrough Building.

Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča številka
57. N. R.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ-
VEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Phone Canal 163

Denar mečete prod!

ako ne podpirate svojega rojaka.
Pri meal dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem po-
pust, ter se posebno priporočam slavim
slovenskim društvom ob priliki kakor veep-
lice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase
in vsakovrstno grocerijsko blago, katerega
ljubi naš narod. Pošiljam denar na vse
strani sveta in parobrodne listke za vse
proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam
in kupujem avstrijski denar. Šivrdko Frank
Sakser sem v trgovski sverci. Upravljam vse
v notarski posel spadajoče dela, ker sem
javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC

1881 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke,
patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh rekonor-
skih črt.

POŠILJA denar v stari krsj zanesljivo
in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spada-
joča dela.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDR. DRZAVAH. NAROČITE SE NANJ!